

CERKVENI GLASBENIK

GLASILO CECILIJINEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI

ŠTEVILKA 3., 4.

MAREC, APRIL 1926

LETNIK XLIX.

Izhaja šestkrat na leto kot dvomesečnik. Cena listu z glasbeno prilogo vred 35 Din, za dijake 20 Din, za Italijo 40 Din, za Ameriko 1 dolar. Uredništvo in upravnništvo: Pred škofijo 12/1.

Dr. Fran Kimovec:

ŠKOF SLOMŠEK IN CERKVENA GLASBA.

(K 125 letnici rojstva, 1800—1925.)

Prav je trdil Finžgar v slavnostnem govoru 11. decembra 1925 o velikem škofu, da je na široko zaóral v slovensko ledino: Bil je mož, ki je ljubil vse, kar je dobrega, plemenitega, podpiral in pospeševal vse, kar more srca dvigati iz puste vsakdanjosti, jih vnemati za lepoto in jih po čutni lepoti bližati nadčutni, večni božji lepoti. Zato ni čuda, če je bil tudi vnet pospeševalec lepe glasbe, pred vsem cerkvene, pa tudi svetne. Iz njegovih spisov o cerkveni glasbi (v Zgodnji Danici l. 1849., str. 11 sl. in v »Drobtinica« 1857, str. 293—300) odseva živ čut za lepoto petja, globoko prepričanje o mogočnem vplivu na dušo in srce, resnična skrb, manj dostojno cerkveno petje poplemeniniti, glasbeno ali književno niže stoječe dvigniti, pojemajoče iznova razplamteti, to pa pred vsem zato, da bi ob takih pesmih »vsa verna občina plavala v enem duhovskem veselju, ter pela in pila iz živega vira svete vere nebeške čute pobožnega, večniga življenja«¹ in bi pesmi »budile strune serčne pobožnosti«. »Pesme,« tega se je zavedal, »so ljudstvu duhovske žile, po kojih tečejo resnice zdrave, alj pa zmotnjave, ter oživljajo hudo ali dobro v sercu prostega ljudstva.« Pesem mu je bila torej odlično vzgojno sredstvo — bodisi v verskem življenju, bodisi v kulturnem področju, zlasti v šoli.² Celo veselja in zabave

¹ Drobtinice 1857, str. 294.

² Kako nežnost razodeva n. pr. sledeči izliv njegovega, za naravno lepoto tako dovzetnega srca:

»Zakaj je Bog ptice stvaril? Nam k veselju, moje dete. Saj te že pesterna peti uči:

Poj, poj, poj ptiček moj,
bolj boš pel, bolj boš moj!

Oh, koliko veselja ptičice ljudem storijo. Pri juternem zoru se začno glasiti in peti juterno pesem. Kako mično poje slavček v germovju po noči, zdaj joka, zdaj žvižga, zdaj milo gergra. Kako častitljivo se golibar (škorjanček) iz polj vzdizuje in hvali Boga, pa zopet med brazde poverne, si svojega živeža iskati, ter človeka uči, kako naj moli in dela...

Slišiš gerlico, kako v zelenem logu gode? Ali se ti ne zdi, kakor bi mati pri zibelki pela? — »Blaže in Nežica v nedeljski šoli«, 3. natis, 1857, str. 164.

vsakdanjega življenja ni preziral, saj je ta veliki škof, ki se — upamo — bliža časti oltarjev, zlagal besedilo in napeve tudi za vesele zdravice, napitnice, da bi tedaj razširjene nedostojne z njimi izpodrinil. In posrečilo se mu je tako dobro, da njegove zdravice še danes oživljajo družine in družbe vinogradnikov, ki s srčno hvaležnostjo uživajo božje darí. Za cerkev so znani njegovi »blagoslovi« in misijonske pesmi.

Za našo glasbeno zgodovino — cerkveno in svetno — so najbolj važne sledeče ugotovitve v njegovih, zgoraj omenjenih spisih.

1. Slomšek je bil v svoji veliki gorečnosti za čast božjo in narodovo poštenje navdušen prijatelj ljudskega petja, ki si ga je razen za pete maše želel skoro pri vseh prilikah.³ Misil si je pa ljudsko petje enoglasno, ker ga vedno stavi v nasprotje z večglasnim zborovskim: »Za peto mašo občjega petja v cerkvi ne željimo, marveč krepko soglasje na po več gerlov radi poslušamo, naj si ga orgle ali pa godci čedno povzdigajo.« (Drobtinice str. 300.) Ali: »Eni bi radi občno petje po cerkvi, drugi četveroglasno.« (Str. 299.) Itd.

2. Ljudsko petje je tedaj že močno pojemaleo. Slomšek o tem ponovno toži in žaluje in se z bridkostjo spominja lepših dni svoje mladosti, ko so se ljudje »veselili cerkvenoletnih svetkov (praznikov)« prav zaradi skupnega splošnega petja po cerkvi, »in ves prejden teden poskušali sveto pesm, ki se bo prihodno nedelo alj godovno pred pridgo zapela in oživela srca.« In ko našteje nekaj takih starih pesmi — »izročila starodavnih časov« jih imenuje — in nam popiše, kako »so pridgar iz lece eno tih svetih pesem zapeli, in vsa cerkev za njimi ednoglasno potegnili«, in kako je znala »oživiti pridgarja in poslušavce«, z očitvidno otožnostjo ugotovi, da »v sedanjih dneh so te in takšne stare pesme večidel po slovenskem vtihnile.«

3. Slomšek navaja tudi vzroke propadanja ljudskega petja. Prvi vzrok so preglasne orgle, ki so se tedaj začele močno širiti, pa so organisti petje brez dvoma vedno s polnimi orglami spremljali. Drugi vzrok je vedno menjavanje organistov, posebno odkar se je organistovska služba združila z učiteljsko. Učitelj-organist je prestavljen, pobere svoje pesmi, novi prinese kaj ali pa nič ali pa zelo nezrele stvari, morda tudi prida ne in tako v pol leta petje lahko zamre in se le iz težka zopet oživi.

Zato predlaga, naj bi vsaka župnija imela svojo posebno zbirko cerkvenih pesmi z njih napevi. Nove pesmi naj bi se brez odobritve duhovske gosposke ne uvajale, napevi se ne izpreminjali.

In še dalekosežnejši predlog, ki je danes morda še važnejši kot je bil tedaj: »Zravno tega bi bilo potreba sploh navadne pesme in na-

³ Njegovo tenko rahločutnost globoko ožarja sledeči opis ljudskega petja:

»Kedar sim svoje dni v M^{ia} Celji bil lih o Marijinem rojstvu, sim vidil trume pobožnih romarjev iz vsih krajev Austrijanskih deržav, in sim slišal mlo petje v mnogoterih jeziki Bogu in Mariji v hvalo in čast, mi je to lepo petje toliko v sereu mlo djalo, de sim se veselja razjokal in tudj peti začel.« Drobtinice, 1863, str. 28.

peve nabrati.« Saj je ta in oni — vsak na svoj način — že poskušal (Tribnik, Goričani, Spindler, Premrl), toda danes niti materiala nimamo zbranega, kaj šele, da bi mogli izdati pesmarico. Škoda, da se njegov nasvet ni izvršil; morda bi se bilo ljudsko petje do danes po vsej Sloveniji ohranilo. Kolikega pomena bi bilo to za naše cerkveno življenje, za sodelovanje ljudstva pri službi božji. Koliko več ognja, veselja, navdušenosti! — Tretji vzrok šo svetni godci, ki v cerkvah delajo »okrogle« in »godejo posvetno, de bi si mislil biti v kakem gledališi ne pa v božjej hiši.« — In še en vzrok navaja, da je marsikaj izginilo: neokretnost preprostih pesnikov, ki so nerodno besedilo zlagali. Tako je nekdo »zaokrožil: Sveta Trojica, prosi Boga za nas! Drugi se je v taki pesmi faranom za dobro bernjo pri sveti maši zahvalil itd.« Tako so marsikje s takimi nevrednimi izrastki vred zatrli vse mogočno drevo ljudskega petja in ga izkoreninili.

4. Iz njegovih spisov prav jasno spoznamo vrste cerkvene glasbe, ki so se tedaj gojile: ljudsko enoglasno petje; čveteroglasno zborovsko petje in solistovsko petje organistovo, ki je ob posebnih godovih in slovesnostih nalašč za take prilike zložene pesmi sam pel in je Slomšek o njih izjavil: »Za daritvo posebnih godov posebno pesm na edno gerlo peti, meni, vem de tudi Slovencom rado dopade, ter je rosa božje gnade, če je pesm vredno zložena, ne predolga, ne prepogostoma.« Latinsko petje se mu ne zdi priporočljivo — iz vsega opisa se vidi, da ima v mislih instrumentalno cerkveno glasbo, nastalo pod vplivom lahko-krile italijanske opere. »Preprosti ljudje zijajo in oponašajo dolgočasno ponavljanje latinskih besed, ali pa iz cerkve gredó; posvetno omikani pa le na godbo pazijo; prave pobožnosti ni po navadi pri taki godbi sluha ne duha.«

Morebiti je prav njegovo mnenje, izraženo v navedenih besedah vplivalo, da na Štajerskem tudi pri petih slovesnih mašah še danes splošno slovensko pojo, kakor je njegova skrb za ohranitev ljudskega petja bržkone tudi vplivala tako daleč, da se je po Štajerskem ohranilo več ljudskega petja, kot kjerkoli drugod v Sloveniji, izvzemši Slovensko krajino (Prekmurje).

5. Brez Slomškovih zapiskov bi komaj mogli z gotovostjo dognati, kdaj se je pri nas izvršil tisti veliki, splošni preobrat od enoglasnega ljudskega petja k zborovskemu večglasju. S pomočjo njegovih podatkov v zvezi z drugimi dejstvi pa je čisto lahko ugotoviti današnjemu rodu težko verjetno dejstvo, da smo Slovenci do sredi preteklega stoletja svetne in cerkvene pesmi peli enoglasno, v obeh desetletjih sredi 19. stoletja se je pa namesto do tedaj običajnega enoglasja razvilo pri Slovencih večglasje, ki je najbujnejše na Koroškem — do realnega peteroglasja — na Kranjskem in zahodnem Štajerskem čvetero- in troglasje, med panonskimi Slovenci (na vzhodnem Štajerskem in v Slovenski krajini) pa bistveno dvo-glasje.

Za sklep želimo samo eno: naj bi se uresničila Slomškova želja po ljudskem petju, ki jo je tako toplo izražal, naj bi se srca Slovencev zedinila v vneti slavi božji, ki naj bi iz vseh src vrela kot iz enega skupnega vira in se zgrinjala v skupen slavospev. Kot odmev in predokus one večne slave božje, ki jo pojo zveličani duhovi »Sedečemu na prestolu in Jag-njetu« (Skr. razod. 5. 13).

Stanko Premrl:

NUJNO RAZMIŠLJANJE O NAŠI CERKVENI GLASBI.

(Dalje.)

V 1. in 2. letošnji številki »Cerkvenega Glasbenika« omenjeni in na kratko podani »Slovenčev« članek »Razgovor med dvema orga-ni-sto-ma«, ki si je drznil napasti našo novejšo cerkveno glasbo, v isti sapi pa poveličevati in širokoustno priporočati za našimi sodobnimi slo-venskimi daleč zaostajajoče cerkvene pesemske skladbe nemških sklada-teljev Faista, Gruberja in Deschermeierja, je brezdvoma kulturna sra-mota: sramota predvsem za tistega »inteligenta«, ki je članek spisal, ozi-roma za kroge, ki je iz njih izšel, kakor tudi za list, ki ga je sprejel in priobčil.¹ Edino, kar nas pri tem veseli in tolaži, je to, da nam je spričo te drznosti dana prilika, svobodno, jasno in odkrito se izgovoriti v dani zadevi. In to hočemo sedaj tudi storiti.

Da naše novejše cerkvene skladbe, pa bodisi te ali one, niso nikako mašilo, nikako prazno umetničenje, nikaka gola matematika, temveč dobre, mnoge naravnost izvrstne, za večino korov porabne, cerkvene, ob-čutene itd. skladbe, to sem menda v 1. in 2. številki našega lista zadostno dokazal. Mislim namreč, da strokovne ocene v »C. Gl.«, pisane od raznih naših priznanih glasbenikov: dr. Kimovca, Hochreiterja, Mlinarja-Cigaleta, Svetela in končno moje malenkosti kot urednika našega strokovnega gla-sila, — ocene, ki sem se nanje skliceval, dalje ocene v »Sv. Ceciliji«, pi-sane od prof. Dugana, P. Kolba in drugih, ter več ocen poljskega sklada-telja Walczynskega vendar nekaj zaležejo.² Komu pa naj sploh dajemo naše skladbe ocenjevati: ali mar g. Cvenku, ki zna kritike pisati psevdo-nimno in zahrbtno, ki si pa s pravim imenom niti ne upa na dan? Ali naj bodo merodajne ocene naših novejših cerkvenih skladb od tistih, ki jih,

¹ »Narodni Dnevnik« je imenoval ta članek »pamflet«, kar tudi zasluži. Dr. Stanko Vurnik pa je pisal v »Slovencu« v poročilu o naših glasbenih revijah: »Stanko Premrl mora v članku »Nujno razmišljanje o naši cerkveni glasbi« — nezaslišano! — zagovarjati slovensko glasbo in njen napredek... Vprašal bi se človek, ali je sploh mogoč napad na ti dve stvari, pa smo nedavno čitali sramoto in odgovor na to vprašanje. Da bi ravno sedaj, ko je s trudom in naporom stopila naša cerkvena glasba na nivo, ki si po višini ne najde vzporeda v državi, moral kdo udariti po njej in jo tiščati nazaj v njene rojstne razmere? Hands off!«

² Postrežem pa, če drago, lahko še z drugimi najboljšimi ocenami.

polni predsodkov in antipatije do njih, že kar naprej — še predno izidejo — odklanjajo, in ki za napredek v glasbi sploh smisla nimajo?

Izjavljam, da bi na pisanje g. Cvenka kot nepoklicanega kritika naših cerkvenoglasbenih razmer sploh ne odgovarjal. Vem tudi in sem se zadnji čas prepričal, da so prav redki, ki bi soglašali s Cvenkovimi nazori. Toda stvar sama kliče in zahteva, da ji damo zadostila. Zaradi važnosti cele zadeve in v svesti si, da je bila naša sedanja cerkvena glasba po krivici napadena, bomo to razpravo nadaljevali, dokler bo treba.

Očitki g. Cvenka proti novejši slovenski cerkveni glasbi, češ da ni cerkvena, da ni občutena, da je polna disonanc, da ljudstvu ne ugaja itd., niso novi. Obnavljajo samo to, kar smo že pred desetimi in več leti slišali, kar smo pa v mnogih temeljitih člankih tudi pred leti že vse ovrgli.

V tistih časih (l. 1914.) je nekdo izjavil, da »modernej sploh nič v sebi nimajo«. In še Sattner se mu je zdel dolgočasen! Dotični mož je danes drugačnih misli in navdušen za našo novejšo glasbo.

Mnogo šuma, ugovarjanja in zabavljanja zoper našo novejšo cerkveno glasbo je povzročil Hochreiterjev »Requiem«, objavljen v »C. Gl.« l. 1915. Tudi zbirka »Slava presv. Evharistiji« je doživela v prvem svojem prikazanju nekoliko odpora; ravno tako seveda razne druge novejše cerkvene skladbe v prilogah »Cerkv. Glasbenika« kakor tudi samostojno izdane. Pa »Slava presv. Evharistiji« je izšla že v drugi izdaji: dokaz, da jo je večina z veseljem sprejela in se po naših korih pridno uporablja. In razne druge naše novejše cerkvene skladbe, v prvi vrsti seveda slovenske, ali se ne pojo že po majhnih gorskih vasesh?

Vendar, kakor rečeno, izpočetka ni manjkalo ugovorov. Pri novih pojavih v glasbi je bilo pač vedno in v vseh dobah enako. Zato smo novejšo glasbo v našem listu vedno in vedno — kakor je bilo že bolj potrebno in nujno — pojasnjevali, jo branili in mislim, da tudi zadostno opravičili. Pisali so o tem vprašanju: 1. Franc Pirc: »Nekoliko misli o naši cerkveni glasbi in še posebej o moderni.« (»C. Gl.« 1914). Tam piše: »Moderna glasba ni podiranje, ampak izliv srca in razuma«. 2. Rado Miglič: »Več luči« (»C. Gl.« 1915). Med drugim piše, kako gre glasba vstric s časom svojo pot. Kar ne zadostuje več zahtevam časa, se spravi v arhiv. Celo najboljše, najimennitnejše skladbe svetovnih mojstrov polagoma prehajajo z dirigentovega pulta na koru v omaro. Kdor te pojave trezno preudarja, ne more zametavati moderne, to je sodobne glasbe. Napredek je kulturni pojav, je nekaj naravnega. Po naziranju takih ljudi pa, ki tega ne morejo ali nočejo umeti, naj bi se sploh vsak napredek ustavil... 3. P. H. Sattner se je v svojem »Govoru o cerkveni glasbi« (»C. Gl.« 1915) tega vprašanja le mimogrede dotaknil. »Danes smo začeli hoditi nova pota.« In zakaj? Omenja prof. dr. Müllerja, ki je bil l. 1911. na Cecilijinem občnem zboru v Innsbrucku rekel: »Gospoda moja, javno moram priznati, da je cerkvena glasba zaostala, da jo je svetna prekosila.« Sattner pristavlja: »Žalibog,

da je tako.« Doda pa še ta tudi za danes pomenljivi stavek: »Kdor ovira naše umetnostno stremljenje, ta ni prijatelj, marveč sovražnik našega naroda.« No, g. Cvenk, kaj pravite k temu? Ali ni ta stavek kot nalašč za Vas napisan?! 4. Franc Pirc: »Vsem, ki se zanimajo, v preudarek.« (»C. Gl.« 1915.) Graja, da si upa vsakdo o glasbi razsojati, če tudi ni v njej izobražen. Glede moderne pravi: »Ljudje božji, če ne razumete naše sedanje glasbe, učite se, da boste razumeli.« Piše tudi, kako se pevci na deželi z navdušenjem uče novejših pesmi. Pravi: »Pri Nemcih bi naši skladatelji uživali popolno priznanje, v svoji domovini pa vidimo — hvala Bogu, da ne povsod — da se morajo takorekoč boriti za priznanje.« Imenuje Sattnerja, Kimovca in mene. Cvenkovo pisanje je naperjeno kajpada na zadnja dva in naše novejšo sodruge. 5. Josip Klemenčič: »O disonanci« (»C. Gl.« 1915). Pravi: »Predvsem kot izrazilno sredstvo je disonanca za glasbo največjega pomena.« Citira Schönberga (njegovo Harmonielehre), da je disonanca le bolj oddaljena konsonanca. V opombi sem takrat pristavil: »Koliko lepote, plemenitosti in izrazitosti tiči v raznih zadržkih, ki so, kakor znano, po večini disonančni. Kako bogastvo naravnost čarobnih, presenetljivih krasot nam nudijo razni alterirani, torej disonančni akordi.« 6. Josip Klemenčič: »K dodatni prilogi »Cerkv. Glasbenika« 1915, str. 5 in 6.« Pojasnjuje sporedne kvinte, ki so že zgodovinsko, pa tudi sicer opravičene; samo odvadili smo se jih. (Po Schönbergu.) 7. Ksaver Kosmov (Fran Mlinar-Cigale): »Nekaj o modernih« (»C. Gl.« 1915). Moderni hočejo podati v glasbi le adekvaten izraz skladateljevih čustev, skladatelj ustvarja kongenialno s pesnikom — skladba ima štimungo — subtilen izraz razpoloženja, ki ga izraža tekst. Sredstva za izraz ne morejo ostati vedno ista; razvijajo se in izpreminjajo. 8. Milan Kalan: »Nekaj o moderni glasbi, disonancah in v ogrambo modernistov« (»C. Gl.« 1916). Pravi: »Bodimo odkritosrčni, disonance so v življenju in zato so potrebne tudi v glasbi. Ravno zato je moderna glasba vse drugače izrazita, oživljena, oduševljena, ker ima disonance, ki so brezdvomno popolnejša izrazilna sredstva, kakor enostavni akordi in diatonika.« 9. Dr. Fran Kimovec: »Počela sodobne glasbe« (»C. Gl.« 1916). Piše: »Zdi se, da je težišče novejših glasbenih stvaritev v hrepenenju po čim natančnejšem izrazu notranjega občuta, v poglobljenju čuvstvovanja in njega čim večji enotnosti. Novega izraza išče sodobna glasba; ne iz kaprice, ne iz brezpredmetnega hlepenja po tem, kar je novo, ampak iz srčne potrebe, iz dušnega doživljanja, iz notranje nuje.« Naševa sredstva: melodijo, bogatejšo harmonično odelo, izdatnejšo rabo disonanc, ki v nujni vezi vežejo harmonije med seboj; pestrejšo kromatiko, bujnejšo modulacijo, gibki kontrapunkt; poleg vsega tega pa še preprostost, elementarnost brez fraz. 10. Dr. Fran Kimovec: »Odpor proti novejši cerkveni glasbi« (»C. Gl.« 1917). Prejšnji in ta dr. Ki-

movčev članek sta posebno važna za pravo umevanje novejšje glasbe; zadnji zlasti imenitno zavrača poglobitne očitke proti novejši cerkveni glasbi: češ, da ni cerkvena, da ni občutena in ne ljudska. Res, da korenini današnja cerkvena glasba v svetni; zakaj časi, ko je cerkvena umetnost dajala formalni pravec svetni umetnosti, so že stoletja za nami. A iz tega še ne sledi, da bi morala cerkvena glasba biti necerkvena. Tudi starokrščanskim bazilikam so dale načrt, obliko in elemente poganske. Največji krščanski modroslovec sv. Tomaž Akvinec priznava pogana Aristotela za svojega učitelja, za temelj, na katerem je sezidal svojo vekovito krščansko filozofijo. Tudi je, kar se glásbe same kot take tiče, novejša, zlasti Wagnerjeva glasba, veliko bolj resnobra nego starejša cerkvena iz gotovih dob (Haydn, Mozart). Če gre današnja cerkvena glasba za svetno, se pravi, da noče zanjo zaostajati, ampak hoče isto formalno usovršenost, ki jo svetna kaže, tudi sama imeti. Zlasti pa ne gre odklanjati novejšje cerkvene glasbe, češ da je »moderna«, kar nekateri istovetijo z modernistovsko, ko pa v resnici nima s tem pojmom ničesar opraviti. Da bi novejšja glasba ne bila ali sploh né mogla biti občutena, je nesmisel že zato, ker prvi in poglobitni znak novejšje umetnosti je ravno poglobljeno čuvstvo. In da preprosto ljudstvo novejšje cerkvene glasbe ne mara, ni nikakor resnično. Izkušnja in nepobitna dejstva govore drugače. Govori tudi o sporednih kvintah, ki so prepovedane samo tedaj, kadar se slabo slišijo. Navaja tovrstne zanimive zglede. Omenja kromatike in enharmonike v 16. stoletju, med njimi našega Petelina (Gallusa) in prostejši ritem v novejši glasbi. 11. M. Arko: »V tolažbo našim skladateljem« (»C. Gl.« 1917). V zagovor moderne glasbe našteva, kako so tudi razni skladatelji prejšnjih dob naleteli na večji ali manjši odpor: Nedved, Haydn, Berlioz, Bellini. Pri sklepu pravi: »Če so torej veliki mojstri pri velikih in v glasbi zelo izobraženih narodih doživeli marsikak odpor, se ne smemo čuditi, ako se tudi pri maloštevilnih Slovencih isto ponavlja.« 12. Josip Klemenčič: »V vedno večjo usovršenost!« (»C. Gl.« 1918). Pobija tudi razne očitke in ugovore zoper napredek v naši glasbi, zlasti cerkveni. 13. Fran Zabret v poročilu o občnem zboru Cec. društva za ljubljansko škofijo (»C. Gl.« 1918). »V »Cerkvenem Glasbeniku« opazamo tudi v besedilu, posebno pa še v prilogi, da društvo dobro umeva načela moderne glasbe. Dasi društvo visoko ceni starejšo glasbo, če odgovarja umetniškim zahtevam, vendar mu je vsaka nepotrebna konservativnost v tem oziru anahronizem in dokaz pomanjkanja umetniškega čustvovanja. Vsak čas govori po svoje in — če ni sterilan — ustvarja svoj umetniški slog, in tako je tudi v glasbi.« 14. Fran Ferjančič: »Še enkrat o Premrlavih »Mašnih« (»C. Gl.« 1925). Se spominja raznih mojih nasprotnikov na skladateljskem polju in se iz lastnega nagiba izraža zelo pohvalno o najnovejših mojih mašnih. 15. Anton Dolinar: »Donesek h glasbeni kritiki« (»C. Gl.« 1925). Podaja programatične misli k umevanju novejšje glasbe in pobija razne očitke nasproti novodobni glasbi.

Kdor je hotel, se je o stremljenju in hotenju novejšje glasbe poučil lahko tudi drugod. Postavim v »Domu in svetu« sem pisal l. 1917. o tem v slavnostni številki. Zlasti pa so od dr. Gojmira Kreka urejevani »Novi Akordi« dali največjo pobudo za razmah v novejšem slogu, prinesli v 13. letnikih obilico tovrstnih skladb in v književni prilogi nastopali ves čas neustrašeno za novejšo smer.

Spričo tolikih tako jasnih dokazov in utemeljitev novejšje glasbe od strani našega lista in zlasti v »Novih Akordih«, se čudimo, da danes še kdo pride in si upa ne le pobijati temveč celo smešiti našo moderno in predvsem našo novejšjo cerkveno glasbo. To ni drugega kot trdovratnost in zares kronična, neozdravljiva starokopitnost!

Na članek P. H. Sattnerja »Moderna glasba« (Pevec, 1922), ki je v prvi vrsti obrnjen proti hipermodernej glasbi, ki pa tudi v pravilnem umevanju moderne nekoliko zaostaja — kar je deloma umevno — se tekom tega razmišljanja še povrnem.

Martin Železnik:

NEKOLIKO K NAPADU NA NAŠO NOVEJŠO CERKVENO GLASBO.

»Slovenčev« podlistek: »Razgovor med dvema organistoma«, v katerem neki g. Cvenk napada in sramoti našo novejšjo cerkveno glasbo, je kulturna sramota brez primere. Če človek natančno pretehta vsebino istega, pride do zaključka, da ga je spisal človek, ki z vso dušo mrzi napredek, ki se je pokazal zadnja leta na polju slovenske cerkvene glasbe. Naši mlajši skladatelji niso niti izdaleka zaslužili takega »plačila«, kot ga jim je dal g. Cvenk. V podlistku seveda ni manjkalo tudi zelo neduhovitih neslanosti, ki bi pristojale le v kako zakotno gostilniško sobo. Te neslanosti g. Cvenku niso nikakor v čast!

Višek nesramnosti dotičnega podlistka pa je, da se g. Cvenk norčuje iz narodnega duha naših cerkvenih pesmi, medtem ko poje slavo Faistovim pesmim in nam jih prikazuje kot vzor cerkvene glasbe! Gospod Cvenk — tukaj ste pa krepko zagazili v zmoto! O Faistovih pesmih še vedno lahko rečemo: »Kaj pa je tebe treba bilo?« Zakaj lahko to trdimo? Zato, ker imamo danes v naši cerkveno-glasbeni literaturi nebroj cerkvenih pesmi, ki daleč presegajo vrednost Faistovih. Faistove pesmi so vzor glasbene lepote le tistim, ki bi njih z zastarelimi načeli zaplankana prsa ne prebila niti topovska krogla. Prevodov takih pesmi Slovenci ne potrebujemo.

Zelo pa se čudimo uredništvu »Slovenca«, da take napade priobčuje. Kaj g. uredniku ni nič znanega o cerkveni glasbi? Če je temu tako, mu svetujemo, naj da — da ne bo priobčil zopet kaj sličnega — tozadevne spise v pregled glasbenemu strokovnjaku. V Ljubljani ga pač ne bo težko dobiti! Takih kulturnih sramot naj naši dnevniki ne priobčujejo!

Želeli bi, da se nam g. Cvenk predstavi s pravim imenom, kajti anonimne napade dajejo v objavo le — strahopetni zajci!

Če dovolite, gospod urednik,¹ pozivljam gospoda Cvenka, da se pokaže s svojim pravim imenom v Vašem cenjenem listu, da se, če je pripravljen, še bolj natanko pogovoriva.

UČNI NAČRT ORGLARSKE ŠOLE CECILIJINEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI.

V orglarski šoli Cecilijinega društva v Ljubljani se poučujejo vsi predmeti, ki jih rabi organist v cerkveni službi na koru oziroma tudi v zakristiji in pri drugih svetih opravilih tam, kjer je združena služba organista s cerkovnikovimi obveznostmi; končno tudi predmeti za razširjenje splošne omike organistovskih kandidatov in za njih eventualno usposobljenost za občinske tajnike, hranilnične pomočnike in podobne stranske poklice.

Pouk obsega te-le predmete:

verouk	na teden po 1 uro
✓ cerkvenoglasbeno liturgiko	" " " 1 "
✓ zgodovino cerkvene glasbe	" " " 1 "
✓ gregorijanski koral, teorijo in praktično vežbanje	" " " 2 "
✓ glasbeno teorijo	" " " 2 "
✓ harmonijo, 2 letnika, vsak letnik	" " " 2 "
✓ kontrapunkt, 1 letnik	" " " 1 "
✓ klavirsko igro (kot pripravo za orgle), trije učenci	" " " 1 "
✓ orgelsko igro (po dovršeni klavirski pripravi), trije učenci	" " " 1 "
✓ vežbanje glasu	" " " 2 "
✓ cerkveno petje (figuralno)	" " " 1 "
✓ orglarstvo in nauk o ostalih inštrumentih	" " " 1 "
✓ pevovodstvo	" " " 1 "
✓ lepopisje	" " " 1 "
✓ računstvo	" " " 1 "
✓ trgovsko spisje	" " " 1 "
✓ knjigovodstvo in zadružništvo	" " " 2 "

* * *

Pevsko razviti učenci II. in III. letnika so dolžni prisostvovati tudi pevskim vajam stolnega kora in sodelovati v stolnici pri velikih mašah; pri jutranjih mašah in popoldanski službi božji v stolnici pojo izvečine vsi učenci. — V zborovem svetnem petju se vadijo sami.

Učna snov posameznih predmetov v podrobnem.

I. Verouk.

1. leto: Temelji katoliške vere (apologetika).
2. leto: Verske resnice (dogmatika).
3. leto: Nравne resnice (etika).

¹ Seveda bi se to od strani g. Cvenka vsekako spodobilo. Pa ne upam dosti, da se bo odkril. Tudi na moje vprašanje v »Slovencu«, katero izmed mojih božičnih, 1. 1924. v »Cerkvenem Glasbeniku« objavljeno, je v svojem članku imel v mislih, — ni prišel do danes še nikak odgovor. — Urednik.

Vsako leto: Učni obrazci katoliške vere, to je: resnice in molitve, ki jih treba znati na pamet.

(Knjige: Dr. Jeglič, Na noge v sveti boj, 3 knjige).

II. Cerkvenoglasbena liturgika.

1. leto: Splošni predpisi o cerkveni glasbi.

2. leto: Sveta opravila in cerkvena glasba.

3. leto: Sveti časi in cerkvena glasba.

Vsako leto: Splošna liturgika, kolikor je potrebna organistu in cerkovniku.

(Knjiga: Ferjančič, Cerkvenoglasbena liturgika).

Snov iz verouka in liturgike, ki ne pade na dotično leto, se vsaj ob priložnosti ponavlja, da dobi vsak učenec vsaj pregled čez vse.

III. Zgodovina cerkvene glasbe.

1. Pojm in obseg cerkvene glasbe katoliške cerkve.

2. Zgodovinski razvoj enoglasja:

a) Prva krščanska doba do Konstantinovega edikta.

b) Razvoj po Konstantinovem ediktu do 7. stoletja (sv. Ambrož, sv. Gregor Vel.).

c) Prvi početki večglasnega petja (sv. Izidor Sevillski, Angoulêmeški menih).

d) Hukbald, Gvidon Areški; pomen greg. koral v organu in diskantu.

e) Razvoj večglasja do 14. stoletja.

f) Nova umetnost 14. stoletja: Florenca, Francija, Anglija, naše dežele (Machault).

g) Polifonija 15. stoletja: Dunstaple, Dufay; nizozemske šole.

h) Nizozemska polifonija v drugih deželah; najvažnejši komponisti in kompozicije do konca 16. stoletja.

i) Florentinska reforma; monodija, homofonija; notni tisk.

j) Razvoj novega kontrapunkta; instrumentalna glasba za spremljanje cerkvenih spevov.

k) Bach, Händel in njegovi sodobniki (18. stoletja).

l) Dunajski klasiki.

m) Romantika v glasbi v začetku 19. stoletja; začetek reformskega gibanja.

n) Cerkevna glasba do ustanovitve Cecilijinih društev. — Reforma

o) Naše domače razmere in naši glasbeniki od Riharja do naših dni

IV. Koral.

Pojm koral kot službenega petja katoliške Cerkve. Njegove bistvene svojske lastnosti. Kratek razvoj koralne pisave iz starih znakov za poudarke.

Oblika not: punctum, virga, punctum inclinatum, quilisma in njih funkcionalni pomen.

Skupine: dvodelne, tridelne, proste, razširjene, sestavljene, pressus, liquescentes.

Vrste koralnih spevov: silabični, melismatični.

Koralni ritem: a) poudarek: besedni, stavkov, čuvstveni (patetični), glasbeni; glavni, stranski poudarki; b) razloček med „vezanim“ sodobnim in „prostim“ (svobodnim) koralnim ritmom.

Mora vocis koncem glasbenih odstavkov, sredi melism, pred kvilismo.

Koralne tonovske vrste: avtentične, plagalne z njih značilnimi posebnostmi. — Transpozicija više ali niže.

Vzorci za osmero psalmodičnih tonov (na pamet): s pravili za začetek, flekso, srednjo in sklepno kadenco.

Transkripcija koralnih napevov s sodobnimi notami.

Načelo za harmonizacijo koralnih napevov in praktično harmoniziranje a) liturgičnih odpevov, b) nekaterih drugih koralnih spevov.

Najvažnejše koralne knjige in njih vsebina: gradual, antifonal, cantorinus.

Prepojo se sledeči deli iz graduala in antifonala:

1. Officium Nativitatis Domini.

2. Officium Hebdomadae Majoris.

3. Officium Defunctorum z mašo in absolucijo (libera); „Reši me, Gospod,“ se nauče peti tudi slovenski.

4. Missa de Angelis.

5. Introiti in komunije za večje praznike.

6. Liturgični odpevi.

7. Spevi za škropljenje z blagoslovljeno vodo.

Sproti se vpletajo tudi estetična pojasnila, se učenci opozarjajo na estetične vrednote, na slikovitost, plastiko, izraževalno moč koralnih napevov.

V. Glasbena teorija.

Razlaga not po vrednosti in obliki.

Pisanje not.

Razlaga in pisanje pavz (nehajev).

Vezava not, loki, držaj ☺

Takti dvodobni, tridobni, štiridobni, pet- in sedemdobni.

Kako jih mahamo.

Vrednost trojnic, peternic, šesternic itd.

Predtakt, ritem, povdarki, sinkope.

Znaki: končaj, ponavljaj, menjaj.

Brzina (tempo).

Ključ: violinski, basovski, sopranski, altovski, tenorski itd.

Lestvice: durove, molove, harmonične in melodične; hromatična.

Višaji, nižaji, vračaji.

Vodilni ton, dominantna zgornja in spodnja.

Sorodnost tonovih načinov.

Oktavne lege.

Premi razliki. Kako se imenujejo: čisti, veliki in mali.

Kako ugotovimo, kdaj je velik ali mal razlik.

Konsonančni in disonančni razliki.

Obračanje razlikov.

Istozvočni toni.

Zvečani in zmanjšani razliki.

Lestvice v kvintnem krogu navzgor in navzdol.

Stare koralne lestvice.

Prestavljanje (transponiranje) iz enega ključa v drugega ali iz enega tonovskega načina v drugega.

Dinamika, nastavek glasu, dihanje, izreka.

Glasbeni ustroj; motiv, stavek, preproste in umetne pesmi.

Staccato, legato, portamento, recitativ.

Glasbene olupšave.

Kaj je melodija? Kaj harmonija?

Ritmične vaje s svinčnikom.

Pevanje ritmičnih vaj s taktiranjem.

Vaje v zadevanju razlikov, trizvokov, kvartsekstakordov, pol tonov itd.

Posamezne vaje v petju brez in z besedilom posamezno in skupno.

VI. Harmonija.

Pojm harmonije.

Trizvok (kvintakord) durov in molov.

Glavni trizvoki: tonični, dominantni, subdominantni v duru in molu.

Trizvok v štiriglasni rabi v raznih legah in raznih harmoničnih razvrstitvah.

Strogo vezanje trizvokov na glavnih stopnjah.

Kadence: avtentična, plagalna, cela, polovna, popolna, nepopolna.

Raznovrstno postopanje glasov: vspešno, nevspešno, stransko, nasprotno.

Nauk o vodilnem tonu; nauk o generalnem basu.

Prosto vezanje glavnih trizvokov.

Stranski trizvoki v duru in molu in njih uporaba kot namestnic glavnih harmonij v štiriglasnem stavku.

Nauk o konsonancah in disonancah.

Obrnitve trizvoka: sekstakord in kvartsektakord.

Sekvenca. Falsobordoni.

Četverozvoki: septakord in njegove obrnitve, kvintsektakord, terckvartakord, sekundakord na V., VII. in ostalih stopnjah v duru in molu.

Peterozvok: nonakord in njegove obrnitve: sekstsektakord, kvintkvartakord, sekundtercakord in sekundsektseptakord.

Undecim- in tredecimakord.

Alteracija (hromatika). Najvažnejši alterirani akordi: trizvoki, četvero- in peterozvoki v duru in molu.

Slučajne harmonske tvorbe s pomočjo zadržkov, prehajalnih, menjalnih, prehitevalnih, zastajajočih in ležečih tonov.

Figuracija melodična in akordna.

Modulacija diatonična, hromatična, enozvočna (enharmonična).

Hkrati s podajanjem učne snovi se dajejo učencem naloge v generalnem basu in se harmonizirajo razne melodije. Transponiranje. Ustvarjanje kadence, stavkov in period na podlagi in z ozirom na predavano snov. Analiziranje skladb v harmoničnem pogledu.

VII. Kontrapunkt.

Pojm in kratek zgodovinski opis kontrapunkta.

Razdelitev kontrapunkta:

a) enojni, dvojni, trojni in četvorni;

b) eno-, dvo-, tri-, štiri- in večglasni;

c) po glavnih petih vrstah (nota proti noti, dve ali tri proti eni, štiri ali več proti eni, kontrapunkt s sinkopami, mešani ali cvetoči kontrapunkt);

d) strogi (starejši) in prosti (novejši).

Ponovitev starih tonovnih načinov in ključev; transponiranje v njih.

Snov za novejši kontrapunkt: durova, molova in hromatična lestvica.

Razlaga enoglasnega kontrapunkta. V kakšnih razlikah se najbolj pevno gibljejo melodije? Cantus firmus.

Vaje v strogem in prostem dvoglasnem, triglasnem in štiriglasnem kontrapunktu z uporabo dane melodije.

Najvažnejši podatki o kanoničnih oblikah: imitaciji, kanonu in fugi.

Hkrati s predavano stvarino se vrši študij homofonskih in polifonskih skladb v kontrapunktičnem pogledu.

VIII. Klavir.

1. letnik.

Bayer: Klavirska šola.

Löschhorn: Etude, I. zvezek.

Škale in trizvoki v obsegu ene oktave.

2. letnik.

Löschhorn: Etude, II. zvezek.

Lemoine: Etude, op. 37.

Gurlitt: Prvo predavanje.

(Diabelli: Sonatine.)

Škale in trizvoki v obsegu dveh oktav.

3. letnik.

(Burgmüller: Etude, op. 100.)

Czerny: 30 etudes de Mécanisme.

Schütte: Iz vesele mladosti.

Clementi: Sonatine.

Škale in septakordi v obsegu več oktav.

Jiranek: Nova šola škāl. I. zvezek.

IX. Orgle.

1. letnik.

Schildknecht-Springer: Orgelska šola. I. zvezek. Manualne, pedalne in skupne vaje. Pouk o registriranju.

2. letnik.

Eventualno dokončanje Schildknecht-Springerjeve orgelske šole. Igranje primernih za- in doiger iz domačih in tujih orgelskih zbirk. (Ocvirk, Premrl, Rihovsky, Walczyński itd.)

Igranje durovih, molovih škāl in kadenc. Igranje lahkih slovenskih cerkvenih pesmi. Nadaljevanje pouka o registriranju.

3. letnik.

Igranje težjih orgelskih skladb: za- in doiger, fuget, fug. (Hladnik, Rheinberger, Brosig, Bach.)

Igranje težjih pesmi, motetov, maš itd. Spremljanje korala iz danih predlog. Vaje v prostem igranju, transponiranju in moduliranju. (Dalje.)

Franc Kramar:

KAKO IN KJE SEM NABIRAL SLOVENSKE NARODNE PESMI.

(Dalje.)

Da malo premenim kraj, sem se peljal tisto zimo z vlakom proti Gorenjskem.

Izstopil sem v Kranju, odkoder sem šel peš v Srednji Bitenj. Tam mi je stara Fičkova mati (Marija Miler) zapela 19 prav lepih starih narodnih, in še ena druga ženska nekaj. Iz Kranja sem se peljal na Bled. Tam sem izstopil, meneč, da bom v bleški okolici nar. pesmi zapisoval. Toda odložil sem to za pozneje, in sem jo rajši peš mahnil čez Bohinjsko Belo in čez samotne štenge v naš romantični Bohinj. Najprvo sem se oglasil v Bohinjski Bistrici pri Šoberletu, kjer so mi očka toliko narodnih bohinjskih zapeli, da

sem koj vedel, da bo v Bohinju dobra „bira“ zame. Bil sem potem še tam čez noč, in sem drugo jutro potem prvič v svojem življenju jedel imenitne bohinjske žgance. Oglasil sem se nato še pri Šprahovi Lenki ravno v tej vasi, ki mi je tudi toliko pesmi zapela, da sem šel prav zadovoljen od nje. Še celo neka mala petletna deklica Ivanka Starè ni hotela zaostati, ampak mi je povedala celo vrečo bohinjskih otroških, ki jih je že vse prinesel Štrekljev 14. snopič 1911. leta. Zdaj je ta Ivanka Starè že devetnajstletna punca, in se bo gotovo smejala, ko bo to brala, če le ni že umrla.

Šel sem potem mimo slovečega bohinjskega jezera in mimo cerkvice sv. Janeza in prišel v vas Fužine. Tam sem zapisal precej mrliških in drugih in sem šel k fari v Srednjo Vas. Tam sem dobil pri g. organistu precej starih cerkvenih napevov, božičnih, o sv. R. T. in drugih. Prišel sem potem v Češnjico, kjer sem jih tudi nekaj zapisal. V Studorju sta mi dve ženski — sestri prav mnogo lepih mrliških in drugih narodnih zapeli. Na Jereki mi je neki star mož tudi precej starih pesem zapel. Mahnil sem jo zdaj še na visoki Koprivnik, kjer je svoje dni naš prvi umetni pesnik V. Vodnik duše pasel. V Spodnjih Gorjušah sem potem že toliko nar. pesmi zapisal, da sem se iz zadovoljnosti nazaj gredé še na neko staro znamenje — podpisal. Bilo je pa že toliko drugih „hribolazkih“ imen na tem znamenju, da sem že komaj dobil prostor za svoje „slavno“ ime.

Predno sem šel z Bohinja, sem obiskal še hribiško Bohinjsko vas — Nemški Rovt. Tudi tukaj sta mi neka mati in njena hči dokaj čednih narodnih pesmic zapeli. Dobil sem tam tudi neko žensko, ki ni bila od tam doma, ampak iz Spodnjih Danj (župnija Sorica), kjer so bili prvi prebivalci te vasi — Nemci. Zapela mi je v svojem čudnem narečju precejšnje število svojih Danjskih pesmi, med katerimi je nekaj napevov prav lepih, kot n. pr. „Moja kosa je križavka“, i. dr. Zadovoljen z Nemškim Rovtom in z vsem Bohinjem, sem se podal proti domu in Bohinjcem odnesel okoli 200 lepih njihovih narodnih pesmi z napevi.

Da ne pozabim na Dolenjsko, sem se tisto zimo (l. 1911.) vsedel spet na vlak in se odpeljal začetkom februarja na Dolenjsko. Topot sem zapisoval narodne pesmi v mirnopoški župniji, ki se je tudi prav dobro obnesla. Zapisal sem namreč v vaseh Dolenji, Srednji in Gorenji Globodol in na Vrhovem spet blizu sto jako lepih mrliških in drugih pesmi z napevi. Prišel sem potem v župnijo Podgrad, kjer sem v Jurni vasi in Vini vasi zapisal spet okoli 50 narodnih pesmi, med katerimi so bile spet najlepše mrliške. Tu se mi je še pripetila sledeča smešnica: Predno sem prišel v Vino vas, srečam neko žensko in jo vprašam, če kaj ve, kje bi v Vini vasi kaj starih pesmi znali. Pove mi, da jih tam in tam znajo. Ko pridem k dotični hiši, za katero mi je ženska povedala, vprašam hišno gospodinjjo, kdo je bila ta ženska, katera mi je zanje povedala. Gospodinja mi pravi: „A, tu je b'la pa gvišnu Zludjeva Micka!“ Jaz sem se seveda smejal, ker tega nisem še do takrat vedel, da je na Kranjskem tudi hiša, pri kateri se reče „Pri Zludjevih“.

Ker ni od Podgrada predaleč do Bele Krajine in ker nisem bil do takrat še nobenkrat tam, sem jo mahnil čez Gorjance v Belo Krajino, da še tam katero belokranjsko narodno zapišem. Najprej sem prišel v Suhor in sem se nemalo začudil, ko sem videl ženske belo oblečene in kite kar prosto zadaj mahajoče, ne pa v gručo na glavi ovite, kot jih imajo ženske pri nas. Ko sem se pa spomnil, da se zato pravzaprav imenuje Bela Krajina, ker so ljudje belo oblečeni, se temu nisem več tako čudil in tudi ne, ko sem slišal drugačno narečje kot pri nas.

Prišel sem potem v Semič, kjer sem pri neki ženski najprej zapisal neka belokranjskih. Od tam sem šel v Krupo, kjer sta mi dekleti Anka Lovrin in Nežika Judnič iz Štrekljevca mnogo lepih belokranjskih zapeli. V Krupi sem videl tudi belokranjsko svatbo in sem bil v nekem mlinu čez noč. Drugi dan sem odšel proti Metliki, kjer sem jih v vaseh Črešnjevce, Rosalnica in Božjakovo precejšnje število belokranjskih zapisal. Nazaj grede sem se oglasil še v Drašičih, kjer mi jih je neka ženica par zapela. Videl sem takrat, kako je v Beli Krajini toplo. Meseca februarja je bilo, pa so bili ljudje že po vinogradih. Pri nas se februarja še najraje pri peči grejemo.

Nazaj grede z Bele Krajine sem se oglasil v Cegelnici, v Dolenji Straži, v Koroški vasi in v Potočni vasi, katere vasi menda spadajo vse pod Prečino pri Novem mestu. Tudi v teh štirih vaseh sem jih toliko narodnih zapisal, da sem bil zadovoljen in se vesel z uspehom vrnil domov.

Tudi goriških narodnih se mi je posrečilo nekaj dobiti. Neka žena iz Planine pri Cerknem je prišla nekoč k meni in mi je precej primorskih zapela. Posebno zanimive so bile pripovedne: „Sv. Matija ubije očeta in mater“; „Jezus mašuje“ (Gospa Sveta Nedelja je jutra zguda vstala itd.); „Desetnica“; „Mož pride na svatbo svoje žene“ („Kaj pa vam pravim, stara mat'!“ itd.).

Ker sem tisto poletje (l. 1911.) na Igu začasno nadomestoval organista, nisem mogel tako nabirati pesmi kot prejšnje poletje, le prepisoval sem pozimi nabrane pesmi. Ko sem moral iti jeseni potem še k vojakom, me je spet to zamudilo tri mesece, tako da sem začel z zopetnim nabiranjem šele pozimi 1912.

Meseca januarja l. 1912. sem se z vlakom odpeljal spet na Dolenjsko nabirat nar. pesmi. Izstopil sem na novomeški postaji, in nadaljeval pešpot do Valte Vasi. Tam so mi valtovaške dekleta najprvo mnogo prav čednih narodnih zapele. Potem sem pri g. Fr. Kalanu, učitelju v pok., prepisal nekaj starih cerkvenih pesmi, nekaj pa mi jih je tudi njegov sin zapel. Šel sem potem še k ženi pokojnega valtovaškega organista Fr. Hönigmana, od katere sem kupil njegovo zapuščino, ki je prav zanimiva. Med raznimi pesmaricami, ki jih je on imel, so posebno zanimive tri, ki pa niso cele, ampak so le ostanki nekih zelo starih pesmaric, katere je on Bog ve kje dobil. Prvo je imel neki Gregor Kovatsch (Kovač), ki je bil najbrž topliški »šolmašter«, ker je največ pesmi v tej pesmarici od sv. Ane, ki je farna patrona topliška. Pesmarica je spisana okoli l. 1800. v bohoričici, in je brez napevov. Pesmi so zložene po Ambrožičevem kopitu, in so že težko čitljive. — Druga pesmarica je že tudi gotovo čez sto let stara in obsega 13 starih cerkvenih pesmi, med temi tri z napevi. En napev »Od shegnanja« se že nahaja v neki Dolinarjevi napevski zbirki, torej ga ne bom priobčeval. Druga dva s pesmima vred, od Sv. Trojice in od Angeljske nedelje, sta pa tako zanimiva, da ju ne kaže izpuščati. Prva naj sledi.

Pelem od Svete Trojize.

1. O do-nef po-fe-bnu, na ta fve-ti dan, je sa-me po-
tre-bnu, in sa-te kri-ftjan. De vfi se-no fhti-mo, Zha-
sti-mo Bo-ga, O-zhe-ta in Sij-na, in fvet-ga Du-ha.

2.

Zhast Bogu Ozhetu, Kir ftvaril je nas,
Inu vfe na fvetu, Visha vfaki zhas.
Od njega shivljenje Prejeli fmo mi,
Vfe kar bres fhtivenja, mi vidmo s' ozhmi.

3.

Goré in' doline, femlo in morjé,
Ja mnoge sverine, On vfe ftvaril jé,
Vfe roshze na polji, Prijetni njih zvet,
Kar vidmo okóli, Kar ima zel fvét.

4.

* Bod zhefhen in hvalen, Bog Sijn Jesuf ti,
Kir fi bil perpravlen, sa naf s' milofti,
Svojo krij preliti, In vmreti fa vfe,
Tebe vfe lubiti, saveshemo fe.

5.

O fveti Duh, tebi, Se slafiti srozhim,
Farmanam in febi, To gnado shelim,
Ti nafs vfe raffveti, In' tojo mozh dej,
Deb' mogli shiveti, Prov brumnu vfelej.

6.

O fveta Trojiza! Bog vezhna modroft,
O vezhna resniza, Nefkonzhna fvetoft!
Poglej s' vifokosti, Naf tvoje ftvari,
In vshivat nam pufti, Obilne dari.

7.

Sa dufhe shivlenje, Dodeli ti nam,
Tud' zhasnu Imenje, Vfe tebi zhes dam,
Od mozhe in' tozhe, Vfih drugih nadlog,
Refhi naf Bog ozhe, Bog fin in' fvet Duh.

8.

Profita, profita Svet Kosmas, Damian,
Bogu vfe srozhita, Rumarje ta dan,
De ftrofhtan obdani, Prezh pojdejo sdej,
Poshegnan v' njih stani, Rezimo Bog dej.

9.

Deb' frezhnu doshiveli, t'ga dneva vezh lejt,
Deb' perfhli vefeli, Na Kerko fim fpét.
Deb' tukej fprofili, Vef ftrofht in pomozh,
Skof to pa dobili. Enkrat vezhno luzh. Amen.

Pripomba: Iz zadnjih dveh kitic te pesmi razvidimo, da je to staro pesmarico imel svoj čas neki takratni krški »šolmašterc«. Njegovega imena nisem mogel izvedeti; na pesmarici ni nikjer podpisan.

Na Angellko nedélo.

1. { Od zer-kve nam je sbran, Le - ta do - na-fhni dan, De i - ma - mo
Ne - be-fhkim An-gel-zam, Spravim zhi - ftim fer-zam, Zhast in hva - lo

ta fpo-min der - fha - ti, } An-gel - zi fo nam vsa-zhet - ku sbra-ni,
fpo-do-bno fka - sa - ti. }

In od ftvar-ni - ka sa var - he da-ni, De na te - mu fvé - tu,

Naf var - je - jo sve - ftu, Ka-dar fmo ne-var-nu sa - pe - la - ni.

2.

Bog she taiti zhaſ, Kadar je ſtvaril naſ
 Je she varhe vſakimu odlozhiſ,
 Najde ſe vezh rezhi,
 Svetu piſmu vuzhi,
 De naſ je on Angelzam iſrózhil;
 Judith je ſpoſnala in' ſklenila,
 Kadar Holoferna je vmorila,
 De je premagala, Ona ſkus Angela,
 Njega je ozhitnu, tam hvalila.

3.

Tobiash prizha reſ, Nam vſim zheſ in zheſ,
 De ga je na potu Angel ſpremil,
 De peklenſka poſhaſt,
 Hudga duha oblaſt,
 Shkode ni ſamogla ſtriti njemu.
 Tudi Agar v' puſhavi ſprizhuje,
 K'tira ſilnu vode potrebuje,
 Angel pokashe ſam,
 Nji en ſtudeniz tam,
 Njemu hvalo Ager oſnanuje.

4.

Preroka Daniel, varuval je Angel,
 De mu Lévi niſo niſh ſturili;
 Peter v' jezho djan, Inu ſketnamí obdan,
 Judji ſo mu ſmert ſhé namenili,
 Kdu bi ſe takrat bil tamkaj ſneſhel,
 De bi tam iſ jezhe njega reſhel,
 Angel je reſhil ga, Skus previdnoſt Boga,
 De je ſupet k' vernim v' hiſho perſhel.

5.

Kdo hozhe vſe iſrezh? Jſglédov je ſhe vezh,
 Kako Angelzi ſa naſ ſkerbijo;
 V groſni nevarnoſti,
 Snajdeſh ſe zhlovek ti,
 Aku oni tebe ſapuſtijo.
 O! ſovraſhi vſe greſhne naváde,
 Sturi vſe, kar Angelzam dopade,
 Varvan bodeſh tedej,
 Pred hudim vſelej,
 Shegnan, inu vreden Boſhje gnade.

6.

Rezimo vſi na glaſ, Oſtanite per naſ,
 Angelzi nebeſhki, varhi ſvéti,
 De od vaſhe ſtrani,
 Bódemo viſhani,
 Pruti Nebesam po pravi zeſti,
 De pridemo ſ'vami v' tovarhijo,
 Boga gledat' in Devizo Marijò,
 O! pomagajte nam,
 De bomo enkrat tam,
 Kir ſe vaſhi Chori vefeliſjo. A m e n.

ORGANISTOVSKÉ ZADEVE.

V Cerkvenem Glasbeniku št. 1 in 2 odgovarja g. Zdešar na dopis g. Jarha v „Jugoslavenskem Muzičaru“. Ni moj namen vmešavati se v ta prepir, pač pa povedati svoje mnenje o postranskih službah organistov, katere priporoča g. Zdešar.

Mislim, da, če organist ni posebno len, se pač ne bo branil kakega postranskega zaslužka, samo da je stanu primeren. G. Zdešar priporoča n. pr. občinsko tajništvo, delo pri združništvu itd. To je vse lepo, samo žalostno je to, da se večkrat organist prezre in nastavijo za take službe druge osebe. Takih slučajev je zelo veliko. Najbolj žalostno je pa to, če se to dogodi tudi v takih občinah, kjer so odborniki sami pristaši SLS ali vsaj po večini. Znan mi je slučaj, da je bila v nekem večjem kraju razpisana služba občinskega tajnika. Tamošnji organist, ki je zelo naobražen in sposoben, je tudi prošil za to službo. Toda odborniki, po večini naši somišljeniki, so službo oddali nekemu vpokojenemu orožniku tujcu, socialnemu demokratu. Ko sem pozneje nekega odbornika vprašal, zakaj so se tako odločili in niso dali službe organistu, kateri je zelo slabo plačan, mi je odgovoril, da zato ne, ker so uradne ure tudi ob nedeljah, organist pa tedaj ne more uradovati, ker ima službo v cerkvi. Tudi vem dosti slučajev, da opravljajo službo posojilničnih tajnikov itd. drugi ljudje, organist pa je dober še samo za — grobokopa! Tukaj bi bilo treba poseči vmes ter naše ljudi poučiti, da to vendar ne gre, da bi tujec odjedal kruh domačinu. Je pač premalo zavesti pri naših ljudeh.

Postranske službe so tudi nestalne. Danes jo imaš, jutri že ne več. In kaj potem? Moja misel je, da bi se morale že orglarske šole tako urediti, da bi se mladi fantje že tam nekaj naučili, kar bi jim potem v življenju koristilo. Upam, da se bode v doglednem času o tem kaj primernega ukrenilo.

Fr. Klančnik.

Dostavek uredništva. Čisto jasno in gotovo je, da more organist le malokje izhajati brez postranskega zaslužka. Nekdaj so to službo opravljali učitelji, ki so bili včasih hkrati tudi cerkovniki. Navedem za vzgled samo skladatelja Leopolda Cveka, ki je služil kot učitelj, organist in cerkovnik v Črnem vrhu nad Idrijo 1837—40, in isto službo opravljal v Dolu pri Ljubljani 1840—43, na Vrhniki 1843—48, in v Cerkljah pri Kranju 1849—54. (Prim. Slovenski biografski leksikon, 1. zvezek, stran 87.) Pozneje so bili učitelji navadno tudi še organisti. Ko pa je stopil na plan stan organistov kot takih, se je takoj videlo, da jim bo treba misliti še na kako drugo delo, če bodo hoteli izhajati. Samo za orglanje jim cerkve in občine niso mogle preskrbeti zadostne plače, ki bi jih vzdrževala. Zato so bili organisti, odkar so prihajali iz naših dveh orglarskih šol v Ljubljani in v Celju, hkrati tudi ali cerkovniki ali obrtniki, ali tajniki pri občinah ali posojilnicah ali zadrugah in še to in ono. Da je eden ali drug izmed omenjenih stranskih zaslužkov za organista primeren, v tem smo bili do sedaj vsi enih misli. Lani je v C. Gl. o tem pisal organist Anton Jobst. Še pred kratkim mi je v zasebnem pismu omenil: »Muzičar« menda ni rešil problema s tem, da naj bo organist samo organist. Jako lepo, samo kje je to danes mogoče? Iz lastne skušnje vem, da mene posojilniško tajništvo nič ne ovira, da ne bi mogel študirati glasbe, ampak narobe. — Če tu in tam organista prezro in mu ne dajo pri posojilnici itd. mesta — seveda za to sposobnemu organistu! — je to žalostno in vse graje vredno. Znano pa je tudi, da marsikateri organist za tako službo ni sposoben, ta ali oni je pa prevzeti noče. — Končno do-

stavljam še to, da se v ljubljanski orglarski šoli učenci že mnogo let uče tudi knjigovodstva in zadrugištva. In tudi tisti učenci, ki znajo kako obrt, zlasti krojaštvo ali karkoli že, imajo pri nas prednost.

Tečaji za organiste in pevovodje.

Pevska zveza je dogovorno z ljubljanskim Cecilijinim društvom in organistovskim društvom v Ljubljani pričela prirejati tečaje za organiste in pevovodje. Prvi tečaj se je vršil letos v Kamniku 10. in 11. februarja. Udeležilo se ga je okrog 30 organistov in pevovodij, med njimi tudi nekaj duhovnikov kamniške in moravske dekanije. Tečaj se je vršil v Domu. Predavali so gg. Bajuk, Dolinar, Premrl in Primožič, in sicer: o naši pevski organizaciji in estetiki glasbe (Dolinar), o našem novejšem glasbenem slovstvu (Premrl), o izreki in pevovodstvu (Bajuk), o fiziologiji pevskega glasu in o napakah pevcev z ozirom na pevski organ (Primožič). 10. febr. so udeleženci poslušali orglanje v nadžupni cerkvi. 11. febr. zjutraj pa so se udeležili sv. maše v frančiškanski cerkvi, kjer so s frančiškanskim pevskim zborom skupno peli.

3. in 4. marca se je vršil pevski tečaj v Kranju za organiste in pevovodje kranjske in škofjeloške dekanije, 10. in 11. marca v Ljubljani, 15. marca v Radovljici.

Organisti, člani podpornega org. društva v Ljubljani, dobé za obisk tečaja malo društveno podporo, oz. povrnitev vožnjih stroškov.

Podporno društvo organistov in pevovodij v Ljubljani bo letos zopet razdelilo svojim članom 10 škofijskih podpor po 250 Din. Prošnje naj vložijo do konca maja, na pozneje došle se odbor ne bo oziral. Kdor članarine za nazaj in za l. 1926. Din 25.— ni poravnal, ravno tako zneska za vdovski sklad Din 10.—, podpore ne more dobiti. Pri tej priliki opozarjamo člane, ki članarine za l. 1925. (Din 25.—) še niso poravnali, naj to brž store. — Društveno podporo so zadnji čas dobili: Janez Mrak, organist v Kotu pri Št. Janžu, 100 Din, Pavel Krule, organist v Ljubljani, 100 Din, Anton Skok, organist v Mošnjah, 200 Din.

Občni zbor društva organistov za Slovenijo se je vršil v Celju 2. marca. Poročilo o njem bomo priobčili v prihodnji številki.

KONCERTNA POROČILA.

I. **Koncerti v Ljubljani.** 7. januarja se je vršil koncert italijanske goslačice Albertine Ferrari. Izvajala je Vivaldijev koncert v A-molu, Viuxtempsov koncert v E-duru, Bizet-Hubayevo fantazijo „Carmen“, Strauß-Hubayevo „Jutro“, Čajkovskega „Melanhonično serenado“, Zsoltove Libellulles in Paganinijevo fantazijo „Mojzes“. Umetnica je v tehniki in v tonu prvovrstna, tudi ji ne manjka čuvstvenosti; vendar so nekatere manire in zunanosti semtertje motile. Najbolj smo ji hvaležni za Vivaldija in Viuxtempa. Komadi drugega dela so bili po večini dani bolj na račun zunanega učinka in bravurnosti. Ferrarijevo je spremljal na klavirju prof. E. Currellich. — 14. jan. je koncertiral pevski zbor nar. žel. glasb. društva „Sloga“. Pod vodstvom zmožnega pevovodje M. Premelča je zapel 10 à capella moških zborov skladatelj: Dobroniča, Deva, Mirka, Marolta in E. Adamiča, s spremljanjem lesnega okteta in harfe pa E. Adamičevo novo skladbo „V samostanu“. „Sloga“ ima dobre base, manj dobre tenorje. Izvajanje je bilo deloma dobro, deloma še pomanjkljivo. Volja je seveda najboljša. Tovrstnim našim pevskim društvom bi priporočal splošno bolj lahke in preproste, četudi deloma starejše dobre skladbe; zakaj od nedovršeno zapete novejšje težje skladbe, predvsem od take kot je precej nenavadna, eksotična E. Adamičeva „V samostanu“, občinstvo ne dobi pravega vtisa. Pri tem koncertu je sodeloval harfist Fr. Lukež in še po en goslač in

en čelist iz Maribora. Njih igra je bila dobra, skladbe pa, ki so jih zaigrali, bi bile bolj primerne za kak domač lokal nego za koncertno dvorano. — 15. jan. je Gledališka uprava skupno z Glasbeno matico ponovila Novakov „Vihar“, z istimi močmi in enako dobrim uspehom kot prvič. Obisk je bil topot nekoliko slabejši. — 21. jan. je srbska pevka Jelka Stamatović pela srbske umetne in narodne pesmi. — 24. jan. se je vršilo II. glasbeno predavanje „Glasba Francozov“. Sodelovali so: koncertna pevka Cirila Škerlj-Medvedova, pianist dr. D. Švara, in člani opernega orkestra: Bravničar in Šušteršič (gosli), Jeraj (viola), Müller (čelo), Mally (kontrabas), Edelman (trobenta). Uvodno besedo je govoril Matija Bravničar. Izvajali so pesmi Poulenca, Debussyja ter instrumentalne skladbe Francka, Debussyja in Saint-Saensa. — 5. februarja je koncertiral bolgarski goslač Saša Popov in dal izvrsten spored: Čajkovskega koncert op. 35 in Glazunova koncert op. 82 ter več manjših stvari, med njimi Panča Vladigerova bolgarsko rapsodijo „Vardar“. Popova je na klavirju spremljal in tudi samostojno nastopil prof. H. Szegheő. Zadnjih štirih prireditev podpisani nisem slišal. — 8. febr. je dala odličen koncert francoska čelistka Juliette Alvin. Igrala je Brevalovo sonato, Bachovo suito v G-duru za sam čelo, Debussyjevo sonato — ki pa v resnici nima s sonatno obliko nikake zveze, a je zlasti v Serenadi in v Finalu izvirna in res krasna, ter še več prav dobrih krajših skladb. Alvinova je resna glasbenica, vsesokoz solidna v tehničnem oziru pa tudi drugače glede predavanja skladb izborna. Skladbe podaja naravno, nekako objektivno in plastično. Francoskemu institutu in Glasbeni Matici smo za to pridobitev hvaležni. — 22. febr. se je vršil javni komorni večer konservatorija Glasbene Matice. Nastopili so štirje gojenci: Vinko Šušteršič, ki je zaigral Dvoržakovo sonatino op. 100 za gosli, na klavirju ga je spremljala Marta Valjalo; Karel Rupel je zaigral Cesar Franckovo sonato v A-duru za gosli, spremljala ga je Zora Zarnik; zadnje imenovana je izvajala še sama Beethovnovno klavirsko sonato „Appassionato“. Šušteršič in Rupel sta gojenca prof. Jana Šlaisa, Zarnikova in Valjalo pa gojenki prof. Janka Ravnika. Vsi gojenci so zelo dobro uspeli, zlasti sta se odlikovala Rupel in Zarnikova. Najbolje pripravljeni in izvedeni prireditvi sta prisostvovala tudi dva gospoda od ministrstva prosvete iz Belgrada, ki sta z ozirom na resno stremljenje našega konservatorija brez dvoma dobila najboljše vtise. — 1. marca je priredil naš rojak Anton Trost klavirski koncert. Izvajal je Vit. Novakovo „Sonata eroica“, dve Sukovi deli, dva Rahmaninova preludija, Skrjabinovo „Tragično pesem“ in Balakireva „Orientalno fantazijo Izlamey“. Kakor čujemo, mu je bil ta spored usiljen. Zato smo tudi kljub vsej tehnični dovršenosti pogrešali tiste toplote, ki jo je drugače Trost poln. Koncert je bil le srednje obiskan. — 5. marca se je vršil simfonični koncert Orkestralnega društva Glasbene Matice. Matičen orkester je bil ojačen s člani muzike dravske divizije in s člani orkestra Nar. gledališča. Ta koncert je dirigiral skladatelj Emil Adamič, in sicer prav sigurno in temperamentno. Izvajale so se Jurija Mihevca Predigra k operi „Planeti“, lepa, jasna in zanimivo instrumentirana skladba. Saša Šantlova mala suita za veliki orkester, v petih kratkih, vsebinsko in orkestralno preprostih stavkih, Emil Adamičeva suita za godalni orkester „Ljubljanski akvareli“, šest programatičnih, v celoti zelo lepih, izrazitih in semtertje izredno pogodjenih skladb (Jutro na Rožniku, Na gradu in pri Sv. Križu so posebno ugajale). Čajkovskega Karakteristični plesi iz baleta „Ščeljkunčik“, 6 delov in Borodina Polovski plesi štev. 8 in 17 iz opere „Knez Igor“ so tudi zelo izraziti, v krepkih kontrastih zložena in jako srečno instrumentirana glasba. Za skrbno pripravljeni in točno podani koncert smo hvaležni. Škoda le, ker je teh koncertov tako strašno malo. Ali ne bo v tem oziru pri nas nikoli bolje?

II. Koncerti drugod. Mariborska Glasbena Matica je priredila 14. jan. simfonični koncert. Izvajali so Schubertovo overturo v C-duru in Beethovnovno III. simfonijo (Eroica). Dirigiral je novi matični dirigent Josip Hladek-Bohinjski. Sodeloval je ljubljanski operni pevec Rumpelj, ki je zapel Vilharjevega „Mornarja“. — Viški cerkveni pevski zbor je priredil 7. febr. pevski koncert v Šiški. — Glasbena Matica v Mariboru je izvajala Haydnov oratorij „Letni časi“ v Mariboru in Celju. S. Premrl.

DOPISI.

Gorica. (Glas iz osrednjega semenišča). Bratje pod Finžgarjevim solncem in drugi, saj menda veste, kako se nam godi; hudo pod pisano materjo — tako hudo včas, da bi lahko kdo tudi na nas obrnil verz: "... der tiefste Schmerz hat keinen Laut..." Saj nam je kakor Izraelcem v Babilonu in bi — čeprav smo na svoji grudi — skoraj lahko rekli z njimi: "Kako bi peli v neprosti deželi?..." Pa vendar ne jočemo samo ali molčimo, temveč tudi zapojemo si kaj včas, Bogu in prebl. D. Mariji v slavo, sebi v razvedrilo in pogum. O tem naj priča to skromno poročilo:

V šolskem letu 1924/25 smo po možnosti gojili cerkveno in svetno petje. Oboje je vodil tov. Tone Sever.

A) **Cerkveno petje.** Pel je oktet (I. izboren I. tenorist, Hrvat; II. tenorista 2, 1 Slovenec in 1 Lah; I. basisti 3, 2 Slovenca in 1 Lah; II. basista 2, 1 Slovenec in 1 Lah — torej precej mešan moški zbor!). Vaje smo imeli redno po 2 uri na teden, izredne po potrebi. Nastopili smo štirikrat na koru semeniške cerkve: v začetku šolskega leta, 4. listopada (sv. Karel Bor., patron naše semeniške „fare“), na god sv. Tomaža Akv., zavetnika studiosorom praesertim theologiae, in na koncu šolskega leta. Ob teh prilikah je namreč v domači cerkvi slovesna javna božja služba (sv. maša in večernice), drugače je za javnost zaprta. Pred vojno pa je bila v cerkvi redno božja služba tudi za ljudstvo — ko je bilo v zavodu do sto bogoslovcev, med njimi več duhovnikov že! — a sedaj, pri 25 bogoslovcih, kaj? ... Sicer smo peli v semeniški kapeli — ob nedeljah in praznikih (vespere in za blagoslov), ob prvih petkih (blagoslov zvečer) in v mesecih vinotoku in maju vsak dan (blagoslov zvečer). Večkrat smo peli tudi litanije (lat.) po gibčnih ljudskih napevih (brez odpevov; ne tako otožno zategovaje kot se na Kranjskem litanije pojo: kot Miserere. Tu se litanije pojo vse bolj gibčno, živo, veselo, skoraj na poskok — seveda pobožen, ūmerjen!). Nekajkrat smo peli tudi pri tih sv. maši (Dr. Kirmovec — „O Bog v nebeški slavi“, seveda latinski), — Naučili smo se in peli pesmi sledečih skladateljev (večinoma starejših, iz pisanih zbirk, ker novih del zavod ne zmore — pa latinskih pesmi tudi ni veliko novih): Ferjančič, Tomadini, Perosi, Gounod; Hochreiter (nove „Lauda Sion“); 1.) euharistične: J. Hainisch, Th. Grau, Walczynski, Biscoff, Förster; 2.) maše: Fr. Koenen op. 16, Jos. Schiffels op. 23, Jos. Renner op. 31, Griesbacher-Missa Janua coeli, koralna De angelis; 3.) Requiem: Griesbacher enogl. koralni; premične dele: Haller — „Tu es Petrus“, Griesbacherjeve in Severjeve; 4.) Tantum ergo: raznih slov., nem. in laških skladateljev (glej zgoraj), zlasti pa iz zbirke (45 T. ergo), ki jo je izdalo l. 1906. goriško Cec. društvo. — Marijine pesmi smo peli pri božji službi v kapeli in pri mesečnih shodih kongregacije (po obnovitvi iste 31. I. 1925 dalje), in sicer raznih skladateljev, n. pr.: koralno (Salve Mater), Walczynski (Omni die, Ave Maria), Witt (Ave Maria), Tomadini (Salve regina), Schubiger (Omni die) in dr. Ker latinskih Mar. pesmi ni veliko (na razpolago), mi pa moramo — propter diversitatem linguae — peti le latinski, smo si zlasti pri Mar. pesmih pomagali tako, da smo slovensko besedilo naših lepih ljudskih in umetnih pesmi (največ iz „Slave Brezmadežni“ in dr. slov. zbirk) prevedli v latinščino in potem peli naše napeve z latinskim besedilom. Stvoril se je nekak klub za to: dva slovenska cerkvena pevca sta prevajala, tov. pevovodja Sever je pa prirejal napev. To delo je bilo za vse tri koristna vaja, deloma tudi kulturno opravilo. Tako smo dokaj naših znanih, lepih in pobožnih pesmi spravili na spored in jih peli. Objektivnim, pravičnim laškim tovarišem so naši napevi ugajali, včas tako, da so pesmi peli po hodnikih ali si jih prepisovali za lastno rabo; drugim so se pa zdele žalostne, enolične (vse-enake; zlasti o naših narodnih so se tako izrazili). Zanimivo je pri Lahih — vsaj pri naših bogoslovcih tu — da pojo venomer forte ali fortissimo: ko smo mi včas katero slovensko zapeli in pod spretnim vodstvom tovariša Severja pazili vsaj nekoliko tudi na dinamiko, se jim je zdelo čudno — da pojemo „presentimentalno“ itd.... Vprašali so, ali tudi v Ljubljani tako pojo. pa smo jih poučili, da še vse bolj na to pazijo!...

Slovenec nam je bilo pa sladkotoplo pri srcu, ko smo peli ali vsaj poslušali domače napeve, če že ne besed. Zdelo se nam je, kot da čujemo odmev znane, lepe pesmi o domu, o sreči, o svobodi božjih otrok; o srečni, večni domovini... Na primer pri tisti Dolinarjevi „S cveticami...“: „En, rosis coronamus Te | et liliis ornamus Te. | Sol oriens, omneque ens, | sit Tibi dos, o coeli flos!...“ — smo čutili: Glej, drugi „s cveticami Te venčajo“ (Ti po slovensko pevajo), mi pa „en, rosis coronamus Te...“ (ne moremo Te slaviti v materinščini). Ali pa tista zares pobožna Riharjeva, kako se nam je „prilegala, v srce nam segala“: „Zdrava, zemlje vse Gospa...“ — „Ave, mundi Domina | coelique Regina; | ave, Virgo virginum, | Stella matutina! Ave, plena gratia, | o Aurora Dei; | eja, mundum adiuvā, | fer salutem ei!“... (Izvirnika, ki je menda latinski, nismo mogli najti; morda Veste Vi, gospod urednik, zanj? Ali pa g. dr. Pečjak, ki je prevedel „Dnevnic“.)¹ — Ali pa tisto, za nas zatirane tako primerno „Usmiljeni Jezus“, kako zaupljivo smo peli: „Misericors Jesu, respicias me. | Considerans coelum, suspiro ad Te. | En credo in Te et spero in Te — | Te amo, mi Jesu, fac videam Te!“... in „Če joka sirota...“; „Tu orphano flenti | solatium es; | de ove amissa amare Tu fles... | O diligam Te, non deseram Te: | Errantem in humeros eleves me!“ Prevajati naše preproste pesmi (cerkvene, ki so po večini, žal, tako malo pesniške in jezikovno pravilne) ni bilo lahko: dobesedno večkrat nismo smeli, ker je bilo že slovensko besedilo malo vredno, pa tudi radi različnega duha jezikov. Prevajati in vse latinski peti, to precej ovira razvoj našega cerkvenega petja. Če bi mogli peti v svojem jeziku, bi — hvala Bogu! — ne bili v zadregi pri izbi. — Ostale pesmi, ki smo jih preveli in peli, morem samo omeniti: „O srečna duša“, „Cvetlice ve“, izmed Marijinihše, O Marija milostljiva“ (Hribar), „Salve Regina“ (izvirno laški, Tomadini), „Tebe zbrali smo“, „Zapojte, jeziki“, „Usliši mojo prošnjo silno“, „O ljuba Gospa“, „Nebesa in zemlja“, „Ti, o Marija“, „O Marija, Ti cvetlica“, „O Mati najbolj sveta“, „Marija, mati ljubljena“, „Cvete cvetlica ena“ (Faist). Dvakrat smo pa vendar smeli javno zapeti slovensko Mar. pesem, namreč pri proslavi 8. grudnia 1924 (Dolinar — „S cveticami“) in 1925 (Hribar — „Tebe, Marija, o Mati premila“).

Tako smo živeli in peli v šolskem letu 1924/25. Kako v tekočem šolskem letu, Vam bomo pozneje poročali. Za danes moremo reči le to, da sta nas doletela dva huda udarca: takoj v začetku leta smo zgubili edinega I. tenorista, dušo, veselje in ponos našega petja, tov. R. K., ki je moral iti za prefekta v koprsko Malo semenišče. Pogrešamo ga ob vsaki priliki. Brez dobrega I. tenorja ni moškega zbora. Zato moremo v kapeli peti le eno- ali dvoglasno. (Ko bi se vsaj Vaša „Cerkv. pesmarica“ kaj kmalu spet dobila — ali je kaj upanja? Nam bi bilo zelo pomagano z njo!)² Včasih si za silo pomagamo s šibkim pseudotenorjem in zapojemo tudi štiriglasno, če pesem ni previsoka ali utrudljiva za I. glas. Kmalu za njim (I. tenoristom) nas je zapustil še neumorni pevovodja vsega petja v semenišču, tov. A. Sever, ki je šel nadaljevat glasbene študije v inozemstvo. Naslednik je njegov učenec B. G. Pretekle počitnice se je udeležil pevovodijskega tečaja v Gorici, študiral že prej pridno glasbeno teorijo in prakso in še vedno študira (kakor tudi nekateri drugi bogoslovci). Lotil se je pogumno težke naloge in vodi dalje naše cerkveno in svetno petje. Ker manjka tenorja, se ne moremo učiti toliko in vseh pesmi, zato pa nam letos tov. pevovodja sistematično podaja poleg prakse tudi teorijo (do božiča glavne pojme svetne glasbe, po božiču koral — ker pri nas za to ni tako preskrbljeno kot v ljubljanskem semenišču... pa ni kriv g. dr. M. Brumat, ki nas enkrat na teden vse štiri letnike vkup poučuje v koral. petju).

B) Svetno, slovensko petje. V tem smo se toliko bolj razmahnili in razvili. V začetku šolskega leta 1924/25 je tov. pevovodja izbral poleg cerkvenega še zbor slovenskih bogoslovcev — pevcev (pevci isti in 4 novi Slovenci), ki je štel 8 do 9 pevcev; 1 ten. I., 2 ten. II., 3 bas. I., 2 do 3 bas. II. Vaje smo imeli redne dvakrat na teden: izredne po potrebi. Učili smo se: 1.) narodne; teh premalo, a izpopolnili smo to vrzel tako, da smo pri razvedrilu — največkrat zvečer, ob mesečnih, srebrnih goriških nočeh

¹ Meni žal ni znano. — ² Upam, da izide zopet vsaj tekom enega leta. — Urednik.

prepevali naše lepe domače, iz Bajukove zbirke in dr., času in srčnim čustvom primerne, najrajši pač tisto večno lepo hrvatsko „Tiha noč je...“ in druge krasne, ki jih ima človek shranjene v srcu kot najlepše ali zelo lepe. Nekaj takih in umetnih smo zapeli tudi na zletu v Ogleju in Gradežu (nesli smo posebne zvezke, za vsak glas posebej, s seboj); odmev teh pesmi je ujel celo neki tržaški laški list, ki se nas je „spomnil“ z rahlim zasmehom, češ, da so se slišali v Gradežu in Ogleju (hčerki Rima, drugem R.) „misteriosi canti² nel dolce idioma slavo³...“ 2.) Toliko bolj smo gojili novejšo umetno pesem, starejšo (iz Slov. pesmarice) manj. Učili smo se in peli: Adamič, Kmečka, Vasoalec, Fantovska, Za plotom, Ali ne izhaja jasna zarja? Dev (zbirka), Zar je morala doč? Viju vetri, Vigred se povrne, Gor čez izaro, Še ena; V. Mirk, Katrica, Na trgu; Juvanec, Zemlja slovenska; Nedved, Domovina, mili kraj, Ipavic, Imel sem ljubi dve; Sattner, Pogled v nedolžno oko; Vilhar, Naša zvezda; Volarič, Slovenski svet; Zajc, Frankopanka.

Nastopili smo kot slovenski pevski zbor bolj redko: 8. grudna 1924 ob proslavi Brezmadežne (priredili sami slov. bogoslovci), 15. grudna novomašniku — Lahu J. C. („Še marjetice cvetijo“ — besedilo M., uglasbil T. Sever; prigodnica), 7. maja na že omenjem zletu v Oglej-Gradež, 13. rožnika in na koncu šolskega leta slov. novomašnikom.

Večina slov. bogoslovcev je pridno igrala tudi na harmonij. Zavedamo se, kako koristno je, če je duhovnik tudi glasbeno izobražen! Borili smo se in tekmovali za vsak četrt ure. Nekaj tovarišev je igralo tudi na klavir. Da jih ni več, je bila morda vzrok za nas dijak-siromake precejšnja mesečna pristojbina L 4.50 (10 Din). Tudi harmonij ni zastoj na razpolago. Semeniščé se mora namreč boriti z denarnimi težavami. V Ljubljani so instrumenti zastoj na razpolago, torej se zahteva od nas večja požrtvovalnost. Kar smo v teh razmerah mogli, smo storili. Da bi mogli vsaj na tej višini ostati! A malo nas je in sami smo... Pozdravljamo slovenske tovariše po drugih semeniščih!

S.—M.

Sv. Jožef nad Celjem. G. urednik! Obljubil sem Vam še kaj oglasiti se z mojih potov po Štajerskem. Res Bogu moram biti hvaležen, da sem prišel med te dobre, a doslej zanemarjene ljudi. Zadnja leta se vendar malo dvigajo iz nemške poplave in izumiranja. Kako rad bi jim tudi do lepe cerkvene glasbe pomagal, kolikor pač kot misi-jonar morem in smem. V skromnih razmerah so večinoma vsi tukajšnji organisti. Inventar: nekaj starih »Cecilij«, stare »Slava Brezmadežni« in nekaj počekkanega papirja. Orgle skoro povsod po deželi stare s skrajšano klavijaturo. Res, nič se ne čudim, če si želijo preprostih pesmic. Naj mi Bog da milost, da bom tudi v tem pomagal ubogemu kmetskemu ljudstvu.

Pred božičem sem bil malo doma. Sem kar vesel, da ne vidim naših orgel, ko jih celo zimo revmatizem lomi. Vse cvili. Popravljaj jih je že rajni g. Naraks, poleti g. Jenko, pa nič ne izda. Ob božiču sem moral skoro brez orgel prepevati, kakor na Veliki teden. Več črnim tipkam sem moral dovoliti zimsko spanje, jih zamašiti v vseh registrih. Si lahko mislite, kako se potem sliši melodični stavek (trarara pf, pf, pf)! Ta nesrečni Rieger, da je ravno nas tako urezal s prvimi svojimi poskusi!

Eno stvar zlasti opažam v teh krajih: da ne vedo za slovenska cerkvena glasbena dela. — Seveda so povsod izjeme. Ljubljana jim je bila predaleč in tuja, Maribor tudi daleč in mrtev. Mi, Kranjci, smo imeli zalogo pri rokah in smo v oknu »Katoliške bukarne« vedno kako novo barvo izobešeno ugledali: »Glasbenik« in cerkveni koncerti so nas podžigali, orglarska šola je šla s časom naprej in pošiljala izučene organiste, pevo-vodje in komponiste po škofiji. Hvala Bogu zato! Kakšen korak naprej v zadnjih 10 letih! Pa naj pokaže Maribor svoje izdaje (za ljudsko petje-priznanje), svoje cerkvene koncerte, tečaje za organiste; naj celjska orglarska šola pokaže, kako pogloblja svoje gojence (!) (učencev cerkev ne more rabiti, če niso tudi vzgojeni srčno) v novejšo glasbo in nje izražanje. Kaj pomaga, če znajo organisti nekaj igrati na orgle — pa brez globljega občutja.

²) „skrivnostni spevi“ (za tistega, ki jih ne ume!);

³) „v sladke n slovenskem narečju“.

— Saj nisem nikdar nalašč pazil, a v ušesa me bijejo kričeče napake pri petju. Doživel sem več slučajev, ko je cerkvena pevka med dekleti v cerkvi lepo pela ljudske pesnice. Ko pa pride na kor, jo reže in seka tako nenaravno, da se vidi, da jih organist sam tako uči, ali kar je bolj gotovo s svojim zgledom kviri. — In takt. Veste, kaj sem nekeje slišal! Vašo »za gorec« (v Es) v temle ritmu

Pa Bog mu odpusti in Vi tudi, saj je bil samouk.

A nekaj drugega si ne znam razložiti. Dva organista, ki imata še precej vajene prste, sta pela Vašo št. 33. iz »Slava presv. Evh.« (Hitite semkaj). Fari sta 7 ur oddaljeni med seboj. Oba zbora pa sta jo do pitice enako napak pela, pa po pravilnih izvodih. Tam, kjer je oni veliki sklep prvega stavka so vzeli allabreve in odnehali v piano. — Powsod, kjer so polovinke, so jih skrajšali v četrtinke. Pred koncem so vsi čakali, da se je bas zbudil in zastavil svoj uvodni glas, — nato pa je vse sfrčalo v allabreve. G. Premrl, če bi bili Vi v moji koži, bi se znali premagati. Jaz sem pa tak, da vse povem ob priliki. To lepo lastnost pa imajo ti ljudje, da prijazen nasvet radi sprejmejo, če jim ga kdo da.

Trdni so in veliko prenesejo. Vprašajte organiste na Gorenjskem, koliko pevk hodi pol ure daleč redno k vajam in na kor! K nam, na hrib jih pet hodi po eno uro daleč, pa s kakšnim veseljem, z lučko v roki. Če v teh krajih na kmetih in v mestu organist nima ženskih moči, je kriv ali njegov značaj ali pa nič ne dela. Stoječa voda nikomur ne diši.

Novo veselje do ljudskega petja¹ sem dobil med Prekmurci. V Beltincih smo imeli oktobra velik misijon. Poje res cela cerkev. Klopi ni. Ženski glasovi (dekle i deca — mali čmrlji) počasi vozijo napev ali pa troglasno spremljajo. Moški (dečki i stari) pojo melodijo in neke vrste drugi glas, a ne vedno terce kot pri nas. Kvinte se tako lepo slišijo na dominantni, ravnotako vspeoredne kvarte v kvartsektakordih in še marsikaj. Našega »žustarskega« basa ne poznajo. Ko sem zase poskušal v kotu malo basirati, so me čudno pogledali in sem raje za njimi poprijel.

V nedeljo ob 10. uri sem klečal na prižnici. Velikanska cerkev glava pri glavi. Kakor žito na njivi je cerkev valovala v živih črtah. Zunaj pa ljudi še za eno cerkev. Pa so začeli: »Srečni in zlati čas svet'ga mis'jona«. Meni je nekaj splavalo po kosteh. Naj reče kdo kar hoče— » te pak me primilo«. Nikdar ne pozabim lepih ur ob Vaši sv. Jožefa impozantni maši in globoko sem doživel Lajovičeve umetniške zamisli pri njegovih psalmih. Pa se skrije kot nič Vaš kreпки: »Et vitam ... Amen«, in splahni Lajovičev: »Kje je tvoj Bog?« pred ogromnim valom, ki je vzrasel kakor gromovito morje iz prekmurskih prsi. Zbor, masa, ta da ognja. (Veliko umotvorov zapečatijo v smrt prešibki zbori, ki se jih lotijo, veliko pesmi pa dobi veljavo radi zbora, ki jo je prvi oznanil in dobro pogodil.) Kaj je bolj preprostega, kakor Slomškov stavek: »Duša krščanska, oj zdaj se potruji ...?« Pa kak razmah je v njem napravila masa! Boječe je povzela množica za kantorjem: »dūša keršanska ...« pa že na prvem tonu so se zbrala vsa grla. Kakor da bi cerkev šla v pluća po novo moč, je zajela množica novo sapo in vse je zraslo za ton više. Val je rasel, stopal nelzprosno više in više. Zdelo se mi je, kakor da bo cerkev počila. Srečen g. nadučitelj! Tak zbor pa tako poceni! Pri neki pesmi so en stavek zapeli vedno samo moški. He, Ljubljana, kako pa že kaj v stolnici moški zapojejo, vsaj pri litanijah?

Nekje drugod, v Slovenskih goricah, so ves čas sv. misijona peli po cerkvi, žal samo ženske. Tudi pri šolarski sv. maši so pele samo deklice. Zakaj, ne vem. Ali naj dečki ostanejo gluhi? G. Premrl! Čudili se boste. Vašo: »Marija, dobrotno nam ohrani dom in rod« so šolarce vse prezeble pele. Bi Vi slišali, kako ljubko je bilo na nekaterih mestih. Parkrat jih je zmotil veter, ki je zunaj kramarjem štante prevračal in pa malo davilo jih je v višini. Konec so dobro rešili. Laudanda est voluntas.

¹ O tem bi Vam rad nekaj svojih skromnih misli odkril v posebnem pismu.

V nedeljo za slovesni sklep je pel domači mešani zbor. Šest krepkih pevk pred orglami (ante conspectum omnium) ena poleg druge, naprej ob nazidku fantovsko basišče, en tenor pa v klopi med svojimi občudovalci. G. organist me je povabil, da bo bolj slovesno. Ker smo v spovednici že končali, sem šel v goste. »Tantum ergo« neznanega skladatelja. (Začetek unisono, prav kakor Vaša »po jezeru«.) V sredi je bila modulacija iz »G« v E (dur)! Sami nismo vedeli, kako da je nazadnje vse štimalo. Vmes je prišlo: laus et jubi, jubilat. — Pa je le šlo. Marijino (adventa se nismo spomnili) smo peli, pravzaprav: godli, vsi skupaj iz treh pesmaric, tisto »O upanje mi lepo«. Vse brez spremljevanja, da se je lepše slišalo. Pa je le šlo, čeprav brez besed.

E, trdni so ti štajerci in veliko prenesejo! Še en tip od Poharcev. Organist, dober dečko, me je povabil za orgle, pa sem videl, da iz njih more samo on kaj izvabiti in sem se zahvalil. Vstopim se raje k postavnemu gospodu, misleč, da bova skupaj basirala k ženskim glasovom. Note je imel samo organist. (Dolinar: Napevi za pesmi, 1862.) Veliki možakar je imel v roki obrabljen »Venec« in se spustil za ženskimi glasovi v zračne višine. Kako so ti lepo zavijali! Odnehal sem od basiranja, šel za svojim prijateljem v dvospjev in bila sva na zeleni vejici. Malo sem pogledal k organistu, z drugim očesom v »Venec« k visokemu gospodu, pa je šlo, kakor Poharci še kmalu niso slišali. Kakor bi se že od nekaj midva skupaj vzela, sva jo rezala pet kitic iz »Venca«.

Pravijo, da je to »en pravi birt«. Naj bo, kar hoče. Če ima tudi vse birtovske grehe na sebi, — pel je pa le kakor živ seraf v nebesih.

Veste, g. urednik, tako je to ljudstvo! Rado poje, pa učiteljev nima dovolj.

A. Mav.

Groblje pri Domžalah. Lepa, krasno slikana je cerkev sv. Mohorja in Fortunata v Grobljah, toda premajhna je za množico ljudi, ki tako rada prihaja semkaj; seveda tudi kor, kjer pojemo, je majhen, in vendar šteje naš cerkveni pevski zbor 8 sopranov, 6 altov, 3 tenorje in 6 basov; veselo in složno se zbiramo vsako nedeljo in praznik tu na koru okoli velikega harmonija, amerikanskega sistema, ki ima dva 16 čevljska registra, in ki precej dobro napolnjuje cerkev, če ta le ni prenapolnjena. V takem slučaju so njegova sicer močna pljuča prešibka. Prevzel sem vodstvo petja tu 5. marca 1920. Glasovni material je bil že dobro izvežban, ker sta bila moja predhodnika g. Alojzij Mav, in nekaj časa požrtvovalni g. Jos. Sicherl.

Inventar je bil takrat še čisto majhen. Pozna se pa pridnost prejšnjih pevovodij tudi na tem, da je toliko not na roko prepisanih, ali mehanično pomnoženih. Sedaj pojemo pesmi iz skoraj vseh zbirk, ki so po naših cerkvenih korih v navadi. Zadnje so bile nabavljene Hochreiterjeve evharistične: »Lauda Sion«, ki smo jih tudi že peli.

Latinsko mašo pojemo na vsak praznik prvega razreda. Znamo peti: »Missa de Angelis«, Pogačnikovo: »opus. 9.«, Sattnerjevo: »Missa Seraphica«, Zangl: »Missa in hon. S. Dominici«, J. Gruber: »Erste Sonntagsmesse«, Cl. Faist: »Zweite Messe in D«, in ravno pripravljamo Brosigovo: »Missa Solemnis«. Introit recitiramo vsi, ali samo eden, ali ženski ali moški zbor, ali pa se menjavamo; ravnam se po vsebini besed. Graduale imamo Foersterjeve, Kempterjeve, in recitiramo v falsobordonih po Fashauerju O. S. B. Ofertorije pojemo Mittererjeve in Gruberjeve.

Slovenske »maše« pojemo vsako nedeljo. Toda ob nedeljah adventa, prvi božični čas, ob postnem času, prvi velikonočni čas in na večje praznike, zapojemo najprvo pesem o dotičnem cerkvenem času, oziroma prazniku. Zdi se mi to popolnoma v smislu cerkve. Ravno začetek sv. maše: introit, oracija, berilo, gradual, evangelij se nanašajo zmiraj na čas cerkvenega leta, oziroma na praznik, od ofertorija naprej pa je samo ena molitev o prazniku, vse druge pa se nanašajo splošno na sv. daritev, ki se je z ofertorijem pričela. Izvzamem seveda prefacijo, ki se tudi menja, pa ne tolikokrat, kot prej navedene molitve. Organist, ki bi začel na prvo adventno nedeljo Zornice s »pred Bogom«, ne vpelje ljudstva takoj v začetku v skrivnosti in pričakovanja polno zamisel adventnega časa.

Našim skladateljem bi se nudila obilna prilika za novo udejstvovanje, če bi nam zložili besedila naših navadnih mašnih pesmi za darovanje in »Svet«, kot jih najdem

sedaj samo v »Ceciliji«. Mislim pa seveda, da naj bi bilo vsako besedilo za sebe — samostojno — obdelano; posebno »Svet« bi se dal lepo kontrapunktično, ali pa drugače značilno obdelati, in boljše bi bilo, in dostojneje bi se to besedilo glasilo v kanonu sv. maše, kakor da se kak zapozneli »Ave Maria« glasi še pri povzdigovanju. Na tak način bi ljudstvo bilo bolj pazljivo pri darovanju in se bolj pripravilo na povzdigovanje. Še sam postanem zmiraj bolj pozoren, kadar pojemo iz Cecilije Haydno: »Tvoj mašnik zdaj daruje«. Besedilo za darovanje in »Svet« sicer lahko podtaknemo že dosedaj izdanim obilnim mašnim pesmim, pa učinek bomo dosegli le tedaj, če darovanje in »Svet« ne bosta šla šablonsko po isti melodiji.

Opazim, da sem prišel daleč iz Grobelj, zato hitro nazaj!

Vaje imamo dvakrat na teden; k vajah hodijo redno zmiraj vsi, in z veseljem. Ravnotako nastopamo vsako nedeljo in praznik polnoštevilno in složno skupaj, tudi pri popoldanski službi božji. »Lušno« kaj ne? Pevski material je sedaj mlad, pa že precej izvežban, vsi poznajo note, takt, tempo. Pri vajah posebno pazim, da mi ne sekajo in delijo besed, da na pravem zlogu naglašajo (tu je neobhodno potrebno, da se pevcem razlože naglašeni udarci takta), da dovolj odpirajo usta. Pri teoretičnem pouku posebno za odpiranje ust mi služi Hugo Lutzova bogato v barvah ilustrirana knjiga, ki kaže lego jezika etc. za vsak glasnik posebej.

Cerkveni zbor je ob enem tudi zbor Kat. prosvetnega društva, dela imamo torej dosti, prilik za nastop dovolj, vse se pa premaga z marljivostjo in složnostjo; saj je vse mišljenje našega pevskega zbora prepojila slovenska pesem z vsem dobrim in lepim, z vsemi verskimi in narodnimi ideali, njegovi člani in članice so zato tudi najboljši agitatorji za vsako dobro stvar.

Franc Pirc.

Dol. Logatec. Dne 15. nov. 1925 je priredilo Kat. prosvetno društvo v Dol. Logatcu koncert s prav bogatim sporedom. Med pevskimi točkami je bilo nekaj deklamacij, balet, violina solo itd., tako da je bil cel program jako pester in da je obiskovalec skoroda pozabil, da je v podeželski dvorani. Že prvi nastop mešanega zbora je pokazal, da so pevci prav dobro pripravljeni. Pesem J. Aljaža: »Oj z Bogom, ti planinski svet« je bila izvajana do skrajne natančnosti. Za tem smo slišali rusko narodno: »Dvanajst razbojnikov«. Pesem je bila za nas nekaj novega in je vsem jako ugajala. Baritonist g. A. Šebenik je ta večer pokazal, da je pevec Logatca. Prav lepo je zapel H. Sattnerja: »Za ostali ptič« in E. Adamiča: »Na lipici zeleni«. Tudi mladi tenorist M. Malovrh obeta veliko. Pesem V. Pavčiča: »Pred durmi« je zapel jako čedno in z odlomkom iz »Gorenjskega slavčka« (tretji prizor Franja) je pokazal, da postane iz njega jako dober tenorist. Četrta točka g. Danijela Cerarja balet: »Metuljček«, nas je naravnost presenetil. Plastično in graciozno so se vrteli naši mali »metuljčki«. Kot uvod k tej točki je deklamirala mala Fanika Podobnikova pesem: »Metuljček«, ki je žela velik aplavz. Moški zbor je zapel V. Mirka: »Noč na trgu«. Ta pesem se je jako lepo izvajala in tudi dekoracija je bila primerna. G. L. Slave, katerega poznamo kot dobrega deklamatorja, je deklamiral O. Župančiča: »Z vlakom« in to s spremljevanjem klavirja. Redkost za naše podeželske odre je bila violina solo. G. A. Trkman, gimnazijec, je v splošno zadovoljnost zaigral Jungmanna: »V kovačnici«. Zaključek pevskih točk je bil St. Premrla: »Korotan«. Že skladba sama je tako posrečena, da se je kar čutilo, kako radi so jo pevci peli. Naučena je bila dobro, kar zahtevajo vse Premrlove skladbe.¹ Po kratkem odmoru so uprizorili V. Vodopivca: »Kovačev študent«. Tu smo se docela nasmejali in drugo dejanje se je moralo na splošno željo ponoviti. G. M. Poženel je v vlogi kovača popolnoma izpolnil svojo nalogo, istotako drugi igralci. Pri vsej prireditvi se je opazilo, da so igralci točno obiskovali vaje in želeli je, da še nadalje vztrajajo na tej poti. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti duše te uprizoritve, g. Danijela Cerarja. Občudovati moramo njegovo voljo, požrtvovalnost in zmožnost, ki jo je s tem delom razodel. Cestitamo mu z željo, da nam priredi kmalu zopet kaj enakega.

Logačan.

¹ Prosim: pa ne le moje, tudi pesmi drugih skladateljev. — Urednik.

Ziri. Štejem si v dolžnost, podati nekako bilanco o cerkvenem in izvencerkvenem delovanju našega zbora tekom leta 1925.

Zbor šteje nad 30 grl. Vaje imamo dvakrat na teden, po potrebi več. V ta namen nam služi lepa, zračna pevška soba v mežnariji in lep harmonij. Zastopani so na našem koru večinoma Premrl, Sattner, Kimovec, Hochreiter in Mav. Do malega pojemo tudi vse pesmi iz prilog »C. GL.« V adventnem, božičnem, postnem in velikonočnem času so na sporedu tudi starejši skladatelji.

V repertoaru latinskih maš so zastopani: Goller, Griesbacher, Sattner, Perosi, Rihovsky, koralna, Premrlova Missa vocalis brevissima in Missa in hon. S. Josephi, ki se poje in posluša z največjim užitkom. Introite in komunije poje ves zbor, v izrednih slučajih recitativno. Graduale in ofertorije pojemo Gollerjeve, Griesbacherjeve, Mittererjeve, Foersterjeve in druge.

Kor imamo prostoren in veličasten; služi izključno le pevcem, orgle prvovrstne in znane kot zadnje Milavčevo najboljšo delo ter krasno električno razsvetljavo nove žirovske elektrarne.

Zbor je nastopal pri raznih prireditvah prosvetnega društva in pogrebih.

5. julija je zbor nastopil s koncertom s sledečimi točkami: Ant. Lajovic: Ples kralja Matjaža; P. H. Sattner: K polnočnici; E. Adamič: Zrelo žito; St. Premrl: Polžek; Ocvirk: Moja pomlad; Ant. Lajovic: Zacvela je roža, tenorski solo s klavirjem; P. H. Sattner: Zima je proč, iz oratorija Asumptio; Jereb: O kresu, moški zbor; Lajovic: Pastirčki; E. Adamič: Tožba; Jereb: Mesec debeluh; Dr. Kimovec: Jaz bi rad rudečih rož; Klemenčič: O poglejte ptičke; E. Adamič: Nekje v Franciji in Tekica teče. Zbor si je nadel nalogo, nastopati vsako leto z večjim koncertom z novejšimi in najnovejšimi skladbami naših mojstrov, da pokaže s tem obenem občinstvu napredek naše lepe slovenske moderne glasbe.

Ne rečem, da ni brez truda in težkoč, privaditi uho in okus pevcev in občinstva novejši glasbi. Treba je, posebno na deželi, prenesti tudi marsikako trpko besedo. A ko je ledina preorana, se pojo novejše pesmi s tem večjim veseljem in poslušajo s tem večjim zanimanjem. In ni čuda. Saj je naša današnja cerkevna in posvetna glasba tako lepa in plemenita, da mora po mojem mnenju na vsakogar, ki ima le količkaj čuta in srca, vplivati blažilno. Treba je le (na deželi) nekaj korajže in potrpežljivosti in — gre.

Po tej začrtani poti smo, in ako Bog da, tudi bomo korakali.

A. Jobst.

Novo mesto. Ob zadnjih božičnih praznikih smo bili Novomeščani veselo iznenadeni. Pevski zbor tukajšnje kapiteljske cerkve nam je poleg na tukajšnjem koru običajnih božičnih pesmi, izmed katerih Riharjeva »Zveličar nam je rojen zdaj«, Cvekova »Raduj, človek moj«, Riharjeva »Sv. treh Kraljev« in morda še Vavknova »Slava na višavah« še vedno zaslužijo domovinsko pravico po naših korih, podal tudi več novejših in najnovejših, povečini Premrlovih. Za ta napredek smo Novomeščani zelo hvaležni.

Vrhnika. V zadnjem dopisu, nanašajočem se na naš cerkven koncert 16. avgusta 1925, vsled neljube pomote nista bili navedeni dve pevki in sicer: gdč. Marija Köstner (sopranistinja), ki slavi desetletnico, odkar sodeluje na vrhniškem koru, in njena sestra gdč. Ela Köstner (altistka), ki je tik pred koncertom pristopila k cerkvenemu zboru in je postala redna pevka. — Obema bodi na tem mestu izrečeno priznanje in iskrena zahvala! Naj jima bo sladka zavest, da Bog, čigar slavo poveljučujeta s svojim glasom, nanju ne bo pozabil (kakor je to storil pisec teh vrstic) in ju bo zato brezdvomno obilno nagradil.

Anton Grum.

Iz Klanca pri Kozini v Istri. Naš pevski zbor šteje 26 pevk in pevcev. Letošnje leto je jako napredovalo, ker je pustil staromodno petje (posebno razne pesmi narejene po Rottu) in se z vneto prijel petja, ki ga širi »Cerkveni Glasbenik«. Ne le domačini, tudi tuji radi prihajajo v cerkev poslušat lepo petje. 9. sept. smo napravili celo mal

cerkven koncert; sodelovale so tudi tri umetnice, ena koncertna, ena operna pevka in ena virtuosinja na orglah; na violinah so spremljali gojenci »Glasbene Matice« iz Trsta. Največji uspeh smo letos dosegli s Foersterjem, Hochreiterjem in Sattnerjem; krona pa so bile pesmi g. St. Premrla: »Po raju Jezus hodi«, božična : »Le spi« in »O lesene jaslice«. — Vaje imamo ob nedeljah in večkrat tudi med tednom; petje vodi g. Ivan Bonano. Največja zasluga gre pa g. Jos. Petrinju, ki se dosti žrtvuje za petje.

Jakob Soklič.

Poročilo iz afriške Aleksandrije. Ker sem bival preteklo leto tukaj, sem se namenil napisati za »Cerkveni Glasbenik« kratko poročilo o tamošnjih cerkvenoglasbenih razmerah.

V naši frančiškanski cerkvi sv. Katarine, ki je hkrati škofijska cerkev latinskega obreda, ker je zdaj škof naš sobrat Higin Nutti, se poje navadne nedelje ob 10. uri koralna maša, največkrat de Angelis. Petje patra korista, Španca po rodu, je lepo in dostojno, nikakor pa ne petje dečkov. Ti so namreč na meji mutacije, distonirajo in se silno derò. Ob praznikih je petje figuralno, in sicer pojo samo moški. Tudi ti premalo upoštevajo dinamiko in poznajo le bolj f in ff. Pojo se tudi latinske skladbe nemških skladateljev, med drugimi Hallerjeve in njegov Te Deum. Petje spremlja ob praznikih precej dober orkester, ki ima poleg godalnega kvinteta tudi flavto, klarinet, trobento in pozavno.

Slovenke so pele v naši cerkvi med duhovnimi vajami v postu cel teden, blagoslovne in postne pesmi, na Ciril-Methodovo nedeljo pa med mašo razne slovenske mašne, s spremljanjem harmonija. Zdaj imajo v cerkvi dva harmonija; služita mesto starinskih dvojnih orgel, ki jih nameravajo kmalu nadomestiti z novimi. Toliko za sedaj. Morda o priliki še kaj.

P. Ferdinand Zajc.

RAZNE VESTI.

Osebnosti. Dolgoletni zaslužni idrijski organist Janez Pogačnik je stopil v pokoj. Deloval je kot organist vsega skupaj 49 let. Skladateljskega peresa — upamo — pa da ni še odložil in nam bo kakor do sedaj tudi v bodoče zložil še marsikako lepo pesem. — Pevovodja Glasbene Matice v Ljubljani in učitelj na matični šoli Srečko Kumar je bil od ministrstva prosvete imenovan za učitelja na glasbeni akademiji v Zagrebu in dodeljen kot pevovodja društvu »Kolo«.

Cecilijino društvo za stolno župnijo v Ljubljani bo priredilo po Veliki noči, najbrž v sredo 21. aprila zvečer v ljubljanski stolnici cerkven koncert v proslavo svetega leta in 400 letnice Palestrinovega rojstva. Izvajale se bodo Palestrinove a capella skladbe in novejše, domačih in tujih skladateljev za zbor, orgle in orkester ter nekaj izbranih orgelskih točk.

Pri razpisu nagrad uredništva »Zborov« za nove zborovske skladbe je razsodišče, (gg. Hubad, Kimovec, Lajovic, Štritof in urednik »Zborov« Prelovec) priznalo prvo nagrado v znesku 800 Din mešanemu zboru, legendi »Marija in brodar« Emila Adamiča, drugo, v znesku 300 Din, moškemu zboru »Kmetova molitev« Martina Železnika. Nagrado 400 Din je razdelilo na dve nagradi po 200 Din (tretjo in četrto) ter ju prisodila mešanemu zboru »Luna in zvezde« Stanka Premrla in mešanemu zboru »Motto« Vilka Ukmarja. G. Martin Železnik je bil gojenec ljubljanske ogarske šole, služil delj časa kot organist, sedaj je učitelj v Sorici. G. Vilko Ukmar je pravnik v Ljubljani.

Letos obhajamo 400 letnico rojstva slavnega cerkvenega skladatelja Giovanni Pierluigi da Palestrina (1526—1926). Daljši spis o njem izpod peresa prof. dr. Josipa Mantuanija priobčimo v našem listu v eni prihodnjih števil.

Letos je tudi 25letnica smrti velikega italijanskega opernega skladatelja Giuseppe Verdija. Umrl je 27. januarja 1901 v Milanu, zadet od kapi. Verdi si je s svojimi operami osvojil ves svet. Znan je tudi njegov veliki Requiem za soli, mešani zbor in orkester.

Mednarodni kongres avtorjev in skladateljev oderskih del se bo vršil maja t. l. v Parizu.

Največje orgle na svetu so v Davenportu v Ameriki. Imajo šest manualov.

Petletnica Pevske zveze se bo vršila v Ljubljani 18. aprila t. l. hkrati s slavnostnim koncertom.

Dr. Fr. Kimovec je objavil v »Casu« 1925/26 št. 1.-2. članek »Staroslovenski misal in gregorianski koral«. Članek se nanaša na l. 1919. v Pragi izišli VI. zvezek »Velehradske akademije« in v njem se nahajajoče »Missae solemnes necnon de Beata et de Requiem e Missali Romano Slavenico — Misi slavnije o bl. Marii Děvě i za umršeje obětnije slověnskím jazykom.« Dr. Kimovec nepobitno dokazuje, da so ti spevi v celoti in posamič tako prirejeni, da jih moramo s stališča pristnega gregorianskega korala z vso odločnostjo zavrniti, ker nimajo niti po zunanji obliki, kaj šele po notranjem ustroju, oziroma življenju, nič tega več, kar koral še danes vedno iznova dviga v svoji vrsti nad vsako drugo glasbo. To, kar nam ti spevi predstavljajo, so ali po koralu mehanično ponarejeni posnetki ali pa samovoljni izdelki po enostranskih regensburških načelih, ki so praktično že desetletja, teoretično pa že mnogo dlje opuščena. Zato je glasbeni del staroslovanskega misala, ki ga sedaj pripravljajo v Rimu — če je tako urejen kot češka izdaja in krške — nujno potreben temeljitega pregleda. V jezikovnem oziru pa so »Misi slavnije« kakor tudi »Penije rimskago misala po izdaniyu vatikanskemu v Rimě tipi vatikanskimi 1914« priznано izbornó delo.

Odbor Dramatičnega društva v Ljubljani je razpisal tri nagrade: 1. za izvirno slovensko dramatično delo 10.000 Din; 2. za izvirno slovensko operno besedilo 5000 Din; 3. za izvirno slovensko opero 20.000 Din. Nagrade se izplačajo po vprizoritvah (tragedije, drame ali komedije) in oper v sezonah 1926 in 1927 na odru slovenskega gledališča v Ljubljani, in sicer onim, ki jim odbor Dramatičnega društva prizna največjo umetniško in gledališko ceno.

Mariborsko narodno gledališče je otvorilo letošnjo sezono s Anton Foersterjevo opero »Gorenjski slavček«.

Italijanski skladatelj Refice je za 700letnico smrti sv. Frančiška Asiškega zložil oratorij »Sv. Frančišek«. Izšla je tudi ravnokar v zalogi A. Böhm, Dunaj, njegova latinska maša v čast sv. mali Tereziji za 4glasni mešani zbor in orgle. Krasno, srednjetežko delo.

V minulem letu 1925 je bila stoletnica rojstva nemškega skladatelja valčkov in operet Johanna Strauša.

Čehi so dobili v violinskem virtuozu Vaši Prihodi novega Paganinija. Pri nas ga žal še nismo čuli.

Narodna opera v Ljubljani je dala v tekoči sezoni izmed inozemskih odličnih opernih del kot noviteto d' Albertove »Mrtve oči«, F. B. Foersterjevo »Evo«, in Wolf-Ferrarijeve »Zvedave ženske«. Nanovo je naštudirala Wagnerjevega »Večnega mornarja« in Massenetovega »Zonglerja naše ljube Gospe«.

V septembru 1925 se je vršil v Benetkah tretji mednarodni festival za komorno glasbo. Udeležili so se ga vodilni nemški, angleški, francoski, ameriški, italijanski, španski, mažarski, ruski, češki in poljski glasbeniki in interpreti ter številno mednarodno poslušalstvo, med njimi tudi nekaj Slovencev. Izvajalo se je nekaj klasičnih del, največ pa modernih, ki pa niso vsa zadovoljila. Na festivalu so nastopili tudi naši Zikovci (godalni kvartet), ki so posebno uspeli.

Preselitev orgelskega podjetja. Izdelovatelj orgel in harmonijev Franc Jenko se je preselil iz Mengša v Guncleje št. 28, p. št. Vid nad Ljubljano. Solidnega domačega mojstra toplo priporočamo.

»Tamburaš« je naslov novemu listu, ki ga urejuje Adolf Gröbming, zalaga' tvrdka Modic, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. List bo prinašal tamburaške skladbe. Izšla je prva številka. Prinaša Josip Vedralovo koračnico, za tamburaše priredil Marko Bajuk. Cena listu 120 Din letno, posamezna številka 12 Din.

Temeljiti pregled o **glasbenikih iz reda sv. Frančiška** daje dr. Josip Mantuanijev spis v »Novi Reviji« (1925). Uprava »Nove Revije« je v Makarski (Dalmacija). List stane letno 50 Din, za dijake 25 Din.

Umrli so: Znameniti francoski organist in skladatelj Eugene Gigout (9. dec. 1925). Rojen je bil l. 1844. v Nancyju. Kot organist je služil nad 60 let pri cerkvi sv. Avgušтина v Parizu. Odlični francoski glasbeniki in skladatelji: S. Saëns, Gounod, Franck, Fauré, Widor so ga čislali in ga radi hodili poslušat. Pokojnik si je stekel mnogo zaslug tudi z gojitvijo in širjenjem gregorianskega koral. Krasen, daljši njegov Interludium za orgle se nahaja v znani Dieboldovi orgelski zbirki I. del, št. 83. — Na Dunaju je umrl 18. avgusta 1925 bivši kapelnik nemškega gledališča v Pragi in izvrsten skladatelj, Schönbergov učenec, dr. Karl Horwitz. Zlagal je pesmi in orkestralna dela. Pomagal je tudi pri izdaji XV. in XX. zvezka »Denkmäler der Tonkunst in Österreich«. Bivšemu svojemu tovarišu v glasbeno-zgodovinskem seminarju na dunajskem vseučilišču pod vodstvom prof. dr. Gvidona Adlerja želi urednik večni pokoj! Prof. dr. G. Adlerju pa k njegovi 70 letnici rojstva iskrene čestitke!

OGLASNIK ZA CERKVENO IN SVETNO GLASBO.

Anton Jobst: Slava sv. Križu. Štiri pesmi za postni čas. Za mešani zbor z orglami. Samozaložba. Partitura 6 Din. Pesmi se dobivajo pri skladatelju, organistu v Žireh.

Dr. Fr. Kimovec: Oče naš. 12 obhajilnih pesmi za mešani zbor z orglami. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena partituri 20 Din, glasovi à 6 Din.

Stanko Premrl: 13 obhajilnih pesmi za mešani zbor z orglami. Samozaložba. Cena partituri 15 Din. Od 5 partitur dalje 12 Din. Pesmi se dobivajo v Prodajalni Kat. Tisk. društvu in v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

P. H. Sattner in E. Hochreiter: Planike, za soli, mešani zbor in orgle, II. zvez. Cena partituri s štirimi glasovi vred 50 Din, vsak nadaljnji glas 4 Din. Partitura brez glasov se ne odda. Naročila sprejema franč. samostan v Ljubljani, ki je založnik. — Vse štiri navedene ravnokar izišle cerkvenoglasbene zbirke našim organistom in pevovodjem toplo priporočamo. Postnih pesmi nimamo ravno preveč in bodo zanimive Jobstove zlasti boljšim pevskim zborom dobro služile. Dosedanje obhajilne smo tudi že močno prepeli. Dr. Kimovčeva in moja zbirka nudite šopek novih, svežih, skrbno zloženih obhajilnih. Za majnik pa sta preskrbela novih lepih Marijinih Sattner in Hochreiter. Podrobne ocene bomo priobčili v prihodnji številki.

Urednik.

Marko Bajuk: Zbirka slovenskih narodnih pesmi. IV. zvezek. II. natis. V Ljubljani 1926. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena 16 Din. — Pesmi so iz Cerknice in okolice. Besede je zapisal prof. dr. Josip Debevec, za petje v zboru priredil prof. Marko Bajuk. Devet je moških zborov, 12 mešanih, trije ženski. Pesmi imajo nekaj svojega, značilnega. Posamezni motivi se semtertje ponavljajo. Zanimiva je pesem »Moji tovarš' so me naprav'li« v petčetrtnem taktu; v pesmi »Lepše rožce nej ne svejti« se pa tričetrtni takt dvakrat prijetno menja z dvočetrtnim. Harmonizacija je preprosta, a dobra; pesmi ohranijo tudi v štiriglasju povsem svoj prvotno ljudski značaj. **Premrl.**

»Misijonska prireditve.« Misijonska knjižnica. 3. zvezek. Prinaša tudi več skladb: Češčena Marija v kitajščini, nekaj koral; tri A. Mavove, za razne misijonske prireditve

primerne, lepe svetne skladbice: »Črne Metke«, »Vinarček, dinarček« in »Tonček« za petje s harmonijem in mogočen mešani zbor »O Bog, usliši nas« z vpletenim baritonskim samospevom. Tudi mnoge pesmi (besedila) bodo zanimala tega ali onega in ključje po uglasbitvi. Zbirko priporočam.

S. P.

NAŠI GLASBENI LISTI.

Pevec 1925, 9.-10. šte. in 11.-12. šte. — Prinesel je P. H. študijo »O lepoti glasbe«, P. H. Sattnerja sklep o sekvenci, prof. M. Bajuka sklep »O taktu«, poročilo o lanskem tečaju za organiste in pevovodje v Gorici, spominčico pokojnemu upok. šolskemu vodju, pevovodju in organistu na Vrhnikih Vinku Levstiku (s sliko), J. Aljaž je dovršil svoje »Pevske spomine«; A. Dolinar je napisal statistično zanimiv članek »Ob petletnici«, M. Bajuk je popisal početke Pevske zveze. P. H. nadaljeval spis o lepoti glasbe. Notus se bavi s Pevsko zvezo in njenim razmerjem do ljudskega petja. Poleg tega je »Pevec« poročal še marsikaj podrobnega iz našega pevskega in glasbenega življenja. Glasbena priloga je prinesla konec E. Adamičevih »Svatovskih pesmi«, I. Ocvirkov mešani zbor »Zimsko jutro«, in Ciril Kumarjev mešani zbor »Barčica«. — **1926. 1.-2. šte.** vsebuje A. Dolinarjev članek: Dr. Fr. Kimovec (s sliko) in M. Bajukovo razpravo »Nekaj pevskega imenstva«. Poroča o delu v Pevski zvezi, o zborovih prireditvah v Trzinu, Rajhenburgu in na Viču, ocenjene so: St. Premrlova orgelska zbirka »Preludiji in kadenca«, ki je izšla l. 1925., A. Mavov »Božični šopek Jezusu«, oglašeni »Zbori« in M. Bajukove »Slovenske narodne pesmi« IV. zv., končno naši listi in razne vesti. — Glasbena priloga ima od Fr. Ferjančiča za meš. zbor in bas-solo prirejen Klinerjev napev »Vzdihljaji slepega«, Karlo Adamičev meš. zbor »Kadar pridem v tiho vas« in Emil Adamičev meš. zbor »April«. — Pevec stane letno 30 Din.

»Zbori.« Mesečna revija za novo zborovsko glasbo. Urejuje Zorko Prelovec. — V 11. številki I. letnika (1925) sta objavljeni dve skladbi: Moški zbor »Ljubi konja jaše«, harm. France Marolt in Emil Adamičev mešani zbor »Nina mia, son' barcarolo«. Marolt vodi glasove spretno in samostojno; cela harmonizacija zdravo narodno popevko dobro nosi in bo nje izvajanje lahko prav učinkovito. Adamičev zbor je tridelen; pričetek in sklep sta nenavadna, srednji del pa lepo teče: zanimiv dvoglasni stavek soprana in alta, zgrajen na dveh trmastih (ostinatnih) motivih v tenoru in basu. — 12. številka prinaša šest zelo zanimivih in od Antona Dobroniča izvrstno obdelanih jugoslovanskih narodnih pesmi deloma za moški, deloma za mešani zbor.

Zbori. 1926. 1. Prinaša K. P. Manojlovičev moški zbor »Orluj Orle«, Emil Adamičev moški zbor »Za njo, kot riba za vodo« in Ivan Ocvirkov meš. zbor »Jabuka«. Prva dva zbora sta nekoliko težja, Ocvirkov preprost, a lep. — S to številko so »Zbori« pričeli prinašati tudi »Glasbeno-književno prilogo«, ki bo izhajala vsak drugi mesec. Ta številka prinaša sliko dr. Gojmirja Kreka, bivšega urednika »Novih Akordov« in nekaj uvodnih besed urednika »Zborov«. A. Dolinar podaja pregled »Novih Akordov« (1901 do 1914), kratek članek je posvečen Emilu Adamiču ob 25 letnici njegovega umetniškega delovanja; dr. Stanko Vurnik piše jako trezno in odločno o potrebah slovenskega glasbenega življenja v l. 1926, Antun Dobronič govori v članku »In hoc signo vinces!« o jugoslovanski narodni glasbi. Silvester Cerut o dveh učiteljskih pevskih zbori, primorskem in našem. Pod zaglavjem »Naši skladatelji« zvmemo poglobljene podatke o srbskem skladatelju Kostu P. Manojloviču in slovenskem skladatelju Ivanu Ocvirku. Pod nadaljnjimi zaglavji je še mnogo drobnih vesti, predvsem iz našega in nekoliko iz inozemskega glasbenega sveta. — »Zbori« stanejo letno 40 Din.

Sveta Cecilija, 1925. 6. je prinesla članek: O bilježenju istarskih starinkih popijevki (Ivan Matetič), Zapisci s otoka Krka (Rudolf Taelik), Muzičke karakteristike našega juga (Kosta P. Manojlovič), Izlet u St. Florian (Robert Alexander), Naš narod i »orguljaško pitanje« (O. Klarencij Klarič), Kako smo učili crkveno pjevanje (A. Posavac).

Početak nove sezone u Zagrebu (Lujó Šafranek-Kavić), Ivanjske popijevke u Sv. Jani, u Prigorju (Ivan Kokot), Ivanjska popijevka iz Vivodine (Vinko Lovšin). Slede dopisi, ocene itd. V Glasbeni prilogi so dve zborovi skladbi S. Lujze Kozinovič, ena jako lepa dvoglasna Marijina Ocvirkova in Tantum ergo O. Jordana Viculina. — 1926. 1. prinaša sledeče: Laudes iz početka 12. vijeka u Evandjelistaru zadarske crkve sv. Šimuna (O. Antunin Zaninović), Nova nastavna osnova i muzički odgoj u preparandiji, Vulgarizacija cecilijanstva (Ivan Kokot), Muzička sezona u Zagrebu (Lujó Šafranek-Kavić), Pismo iz Engleske, Turneja „Kola“ (dr. Božidar Širola), Crkveno pjevanje u Dalmaciji (Ivo Babarović), Pjevačka društva u Gradišću (R. Erka), Pjesma k Novom ljetu iz Vivodine (Rudolf Tacik), Ivanjska popijevka iz Komanja (Dragotin Plut). V zaglavju „Iz hrvatske glazbene prošlosti“ piše dr. Antun Goglia o Ivanu Oertlu, prvem učitelju violončela na hrv. glash. zavodu, dr. Velimir Deželić o delu za hrv. glash. konservatorij u Zagrebu od l. 1848—1860. Slede ocene, razna glashena poročila ter razne vesti. Glashena priloga prinaša O. Kamilo Kolbovo hrvatsko mašo v 6 delih. „Sv. Cecilija“ stane letno 40 Din, za šole in dijakke 25 Din. Prav toplo jo priporočamo.

Jugoslavenski Muzičar 1926. Izšle so do sedaj tri številke. Zadnji čas posvečajo precej pažnje organizaciji organistov. O tej točki dopisuje „Muzičarju“ g. Jarhi, ki smo se ž njim glede org. vprašanja tudi že v našem listu srečali, pa se bo treba menda še. — „Muzičar“ prinaša mnogo prav poučnih glashenih poročil, postavim: o društvu glashenih učiteljev, o glashenem življenju v Sloveniji l. 1925, še posebej o glashenem življenju na slovanskem jugu, o opernem, koncertnem življenju, spominja se bivšega zaslužnega kapelnika ljubljanske opere, 10. septembra v Belgradu umrlega Hilarija Beniška, itd. — „Muzičar“ se naroča v Zagrebu, Vojnička ul. 13. Izhaja mesečno in velja celoletno 48 Din.

NOVA BESEDILA ZA CERKVENE PESMI.

Ksaver Meško:

Ob novem letu.

Srce, prepevaj!	vse dneve bežne,	varuje povsodi,
V kipeči radosti	vse srečne, nadležne,	podnevi, ponoči
glasno razodevaj:	če se veselimo,	nad nami čujejo.
Po božji modrosti	če žalost trpimo,	V njegovi pomoči
spet zdravi, veseli	počitek, dejanje,	vsak dan naj zasije
smo leto pričeli.	bedenje in spanje!	in ura naj bije
Bogú izročimo	Naj On nas vodi,	nam zadnja nekoč!

Lep, brezhibno ohranjen **harmonij** cenó naprodaj. Tvrdka: R. Paiker & Kraljevigradec. Spremeni: Forte, Diapason, Expression, Vox humana, Melodia, Celeste, Vox jubillante, Forte; za desno koleno crescendo pritiskač. Zunanost: salonska z nastavkom in rezbarijo. Lastnica harmonija: Katinka Gilly v Višnji gori št. 42 pri cerkvi v mestu.

Današnji številki je priložena glashena priloga (4 strani) s sledečimi skladbami: 3. velikonočna, zložil Josip Klemenčič, Sv. Jožef, priredil Alojzij Mav. Posamezni iztisi po poldrug dinar.

Odgovorni urednik lista in glashene priloge in izdajatelj Stanko Premrl v Ljubljani.
Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.